

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹⁾

z dnia 2011 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu
przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program
rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na
lata 2007–2013**

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. Nr 33, poz. 262 i Nr 161, poz. 1286 oraz z 2010 r. Nr 39, poz. 218 i Nr 76, poz. 500) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Plan działalności rolnośrodowiskowej sporządza się w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie płatności bezpośredniej w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przy udziale podmiotu prowadzącego działalność w zakresie doradzania odnośnie do sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania płatności rolnośrodowiskowej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 98, poz. 634, Nr 214, poz. 1349 i Nr 237, poz. 1655, z 2009 r. Nr 20, poz. 105 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 490 i Nr 148, poz. 993.

Rozwoju Obszarów Wiejskich, zwanej dalej „ustawą”, na formularzu udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”. Jeżeli plan działalności rolnośrodowiskowej został sporządzony w tym terminie, uznaje się, że zobowiązanie rolnośrodowiskowe jest realizowane od dnia 15 marca danego roku.”;

2) w § 5 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) jednorazowym zwiększeniu w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania powierzchni użytków rolnych, na których to zobowiązanie jest realizowane, w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4, 5 lub 6;

2) jednorazowym dodaniu w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania poszczególnych wariantów pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4, 5, 6 lub 7;”;

3) § 5a otrzymuje brzmienie:

„§ 5a. 1. Jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie wariantu drugiego, czwartego, szóstego, ósmego, dziesiątego lub dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 rolnik zakończy okres przestawiania, płatność rolnośrodowiskowa w danym roku jest przyznawana odpowiednio za realizację wariantu pierwszego, trzeciego, piątego, siódmego, dziewiątego lub jedenastego tego pakietu.

2. Jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego grunty rolne, na których jest realizowane to zobowiązanie, zostaną objęte obszarem Natura 2000, realizowany na tych gruntach rolnych wariant pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 staje się od następnego roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego odpowiednim wariantem pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 5.”;

4) po § 5a dodaje się § 5b w brzmieniu:

„§ 5b. 1. W przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7 zwierzęta objęte zobowiązaniem rolnośrodowiskowym mogą być w trakcie jego realizacji zastępowane zwierzętami tej samej rasy, jeżeli zwierzęta te spełniają warunki przyznania płatności rolnośrodowiskowej.

2. Zastąpienia dokonuje się w terminie, o którym mowa w art. 64 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1122/2009.

3. O zastąpieniu rolnik informuje kierownika biura powiatowego Agencji w terminie 30 dni od jego dokonania przez złożenie, na formularzu udostępnionym przez Agencję, kopii dokumentu obejmującego oświadczenia:

- 1) rolnika,
 - 2) podmiotu prowadzącego księgi hodowlane – w przypadku, matek owiec, klaczy i loch,
 - 3) podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych – w przypadku krów, klaczy i matek owiec – zawierające wykaz zwierząt zastąpionych i zastępujących.”;
- 5) w § 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) pkt 4 i 5 – jest przyznawana, jeżeli rolnik posiada dokumentację przyrodniczą stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną na formularzu udostępnionym przez Agencję przez podmiot, o którym mowa w § 2 ust. 2, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach określonych wariantów tych pakietów;”;
- 6) w § 9 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. W przypadku wariantu dziewiątego, dziesiątego, jedenastego i dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 płatność rolnośrodowiskowa nie przysługuje do gruntów zmeliorowanych, na których są uprawiane drzewa lub winorośl.”;
- 7) w § 11 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do krów, klaczy, loch lub matek owiec, jeżeli ich liczba w stadzie wynosi co najmniej;”;
- 8) w § 13:
- a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) hektar gruntu i powierzchni działek rolnych lub
 - 2) sztukę zwierzęcia i liczby krów, klaczy, loch i matek owiec, lub”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:
 - „2a. Przy ustalaniu wysokości płatności rolnośrodowiskowej przysługującej do działek rolnych użytkowanych jako użytki rolne, uwzględnia się powierzchnię tych działek nie większą jednak niż maksymalny kwalifikowany obszar, o którym mowa w art. 6 ust. 1 akapit

drugi rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009, określony w systemie identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

2b. W przypadku zwierząt innych niż wymienione w art. 17 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia Komisji (WE) nr z dnia, zwanego dalej „rozporządzeniem nr”, zmniejszeń lub wykluczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje się zgodnie z przepisami art. 17 tego rozporządzenia.”;

9) uchyla się § 15;

10) w § 19:

a) w ust. 1:

- uchyla się pkt 1,
- uchyla się pkt 3,
- pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) kopię dokumentu obejmującego oświadczenia:

a) rolnika,

b) podmiotu prowadzącego księgi hodowlane – w przypadku klaczy, matek owiec i loch,

c) podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych – w przypadku krów, klaczy, loch i matek owiec

– zawierające wykaz zwierząt zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych na formularzu udostępnionym przez Agencję – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7.”,

- po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) oświadczenie rolnika, że uprawiane przez niego drzewa i winorośl nie są uprawiane na gruntach zmeliorowanych – w przypadku uprawy drzew lub winorośli w ramach realizacji wariantu dziewiątego, dziesiątego, jedenastego lub dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;”,

b) uchyla się ust. 1a,

c) w ust. 2:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3) kopię dokumentu obejmującego oświadczenia:
 - a) rolnika,
 - b) podmiotu prowadzącego księgi hodowlane – w przypadku klaczy, matek owiec i loch,
 - c) podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych – w przypadku krów, klaczy, loch i matek owiec
 - zawierające wykaz zwierząt zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych na formularzu udostępnionym przez Agencję – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7, jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w stadzie zwierząt objętych programem ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych nastąpiły zmiany;”
- dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
 - „6) oświadczenie rolnika, że uprawiane przez niego drzewa i winorośl nie są uprawiane na gruntach zmeliorowanych – w przypadku zmiany zobowiązania rolnośrodowiskowego skutkującej rozpoczęciem uprawy drzew lub winorośli w ramach wariantu dziewiątego, dziesiątego, jedenastego lub dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;”
- d) uchyla się ust. 4;

11) po § 19 dodaje się § 19a w brzmieniu:

„§ 19a. 1. Jeżeli wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej jest składany za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej Agencji, a z przepisów ustawy lub przepisów rozporządzenia wynika obowiązek dołączenia do wniosku dokumentów, to do tego wniosku dołącza się:

- 1) w przypadku dokumentów, na których wymagany jest podpis osoby trzeciej:
 - a) kopie tych dokumentów w formie elektronicznej w postaci pliku w formacie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 4 ustawy lub

b) te dokumenty w formie elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym;

2) w przypadku dokumentów innych niż określone w pkt 1 – dokumenty, w formie elektronicznej, utworzone za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej Agencji.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, których kopie w formie elektronicznej w postaci pliku nie zostały dołączone do wniosku złożonego za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej Agencji, mogą zostać złożone bezpośrednio do kierownika biura powiatowego Agencji lub nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego.”;

12) w § 22

a) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) kopię dokumentu obejmującego oświadczenia:

a) tego następcy,

b) podmiotu prowadzącego księgi hodowlane – w przypadku klaczy, matek owiec i loch,

c) podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych – w przypadku krów, klaczy, loch i matek owiec

– zawierające wykaz zwierząt zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych na formularzu udostępnionym przez Agencję – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7.”,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Jeżeli z dokumentów, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i ust. 5, wynika, że jest więcej niż jeden następca prawny wnioskodawcy, następca prawny, wstępujący do postępowania w sprawie przyznania płatności rolnośrodowiskowej:

1) dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, albo

2) składa wraz z postanowieniem sądu, o którym mowa w ust. 6

- oświadczenia pozostałych następców prawnych, że wyrażają zgodę na wstąpienie tego następcy prawnego na miejsce wnioskodawcy i przyznanie mu płatności rolnośrodowiskowej.”;

13) w § 23 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) kopię dokumentu obejmującego oświadczenia:

- a) tego posiadacza,
- b) podmiotu prowadzącego księgi hodowlane – w przypadku klaczy, matek owiec i loch,
- c) podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych – w przypadku krów, klaczy, loch i matek owiec

– zawierające wykaz zwierząt zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych na formularzu udostępnionym przez Agencję – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7.”;

14) w § 27:

a) w ust. 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– w stosunku do których stwierdzono takie uchybienie, z tym że w przypadkach wymienionych w załączniku nr 7 płatność rolnośrodowiskowa przysługuje w zmniejszonej wysokości w części dotyczącej danego pakietu albo wariantu.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów określonych w załączniku nr 3 część VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód ust. 2 pkt 7 lub ust. 3 pkt 7, płatność rolnośrodowiskowa przyznana za rok poprzedzający rok, w którym zostało stwierdzone to uchybienie, podlega zwrotowi w części dotyczącej działki rolnej, w stosunku do której stwierdzono takie uchybienie.”;

15) w § 28:

a) w ust. 2 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) nie przestrzega żadnych wymogów w ramach wariantu określonego pakietu, w szczególności w związku z dokonaniem wymiany działek, o której mowa w art. 10 ust. 4 rozporządzenia nr, przy czym zwrotowi podlega ta część płatności, która została przyznana do działek rolnych, zwierząt lub stref buforowych objętych danym wariantem,”,

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Płatność rolnośrodowiskowa nie podlega zwrotowi mimo zmniejszenia powierzchni, na której rolnik powinien realizować

zobowiązanie rolnośrodowiskowe, jeżeli zmniejszenie to nie przekracza 3 % całkowitej powierzchni objętej zobowiązaniem rolnośrodowiskowym i 2 ha.”;

16) w § 31 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ostateczną wielkość zmniejszenia, o którym mowa w ust. 1, ustala się zgodnie z art. 21 rozporządzenia nr”;

17) w § 35 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) śmierć zwierzęcia, za którą rolnik nie ponosi odpowiedzialności – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7;

7) usunięcie zwierzęcia z programu ochrony zasobów genetycznych danej rasy z przyczyn niezależnych od rolnika – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7.”;

18) po § 43a dodaje się § 43b i § 43c w brzmieniu:

„§ 43b. W 2011 r. do przyznawania płatności rolnośrodowiskowej stosuje się przepis § 43, z tym że:

1) w przypadku realizacji, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich, pakietu:

a) utrzymywanie łąk ekstensywnych lub pakietu utrzymywanie pastwisk ekstensywnych, płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 3 realizowanego na obszarze Natura 2000 lub pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 lub 5,

b) strefy buforowe, płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9;

2) nie jest wymagane, aby rolnik w ramach zobowiązania rolnośrodowiskowego dodatkowo rozpoczął realizację co najmniej jednego z pakietów, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 4, 5 i 7;

3) rolnik może w ramach zobowiązania rolnośrodowiskowego dodatkowo rozpocząć realizację pakietu, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 6, również na powierzchni gruntów rolnych, na których nie realizował żadnego pakietu określonego w rozporządzeniu wymienionym w pkt 1.

§ 43c. Począwszy od dnia 15 marca 2011 r. nie można podjąć zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 3 realizowanego poza obszarem Natura 2000, a płatność rolnośrodowiskowa w ramach tego pakietu realizowanego poza obszarem Natura 2000 jest przyznawana wyłącznie tym rolnikom, którzy realizują zobowiązanie rolnośrodowiskowe w tym zakresie podjęte przed tym dniem.”;

19) w załączniku nr 2 do rozporządzenia tabela I otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

20) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:

a) w części I. Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) koszenie w terminie do dnia 31 lipca lub wypasanie w okresie wegetacyjnym na trwałych użytkach zielonych oraz usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany;”;

b) w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) koszenie do dnia 31 lipca lub wypasanie w okresie wegetacyjnym na trwałych użytkach zielonych oraz usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany;”;

– uchyla się pkt 2,

c) w części VI. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wymogi dla pakietu:

- 1) realizowanie programu ochrony zasobów genetycznych zwierząt danej rasy;
- 2) utrzymywanie zwierząt danej rasy w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy, do których została przyznana płatność rolnośrodowiskowa w danym roku, a do czasu przyznania tej płatności – w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy objętych wnioskiem o przyznanie tej płatności rolnośrodowiskowej, lecz nie

mniejszej niż liczba zwierząt, do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.”;

- 21) w załączniku nr 5 do rozporządzenia w tabeli lp. 43 dotycząca wariantu 8.1. Wsiewki poplonowe, lp. 44 dotycząca wariantu 8.2. Międzyplon ozimy oraz lp. 45 dotycząca wariantu 8.3. Międzyplon ścierniskowy otrzymują brzmienie:

43	Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe	330 zł/ha
		458 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
44	Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	420 zł/ha
		750 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
45	Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	400 zł/ha
		690 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną

- 22) załącznik nr 7 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia;

- 23) użyte w załączniku nr 3 do rozporządzenia w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne, w załączniku nr 4 do rozporządzenia w ust. 1, w załączniku nr 5 do rozporządzenia, w załączniku nr 7 do rozporządzenia i w załączniku nr 8 do rozporządzenia wyrazy „z certyfikatem zgodności” zastępuje się wyrazami „dla których zakończono okres przestawiania”.

§ 2. Do postępowań w sprawie przyznawania i zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, zwanej dalej „płatnością rolnośrodowiskową”, wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 3. 1. Wymóg, o którym mowa w załączniku nr 3 do rozporządzenia wymienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem część VI. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie ust. 1 pkt 2, w przypadku zobowiązania rolnośrodowiskowego, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia wymienionego w § 1, zwanego dalej „zobowiązaniem rolnośrodowiskowym”, w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, podjętego przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, jest przestrzegany:

- 1) od dnia 15 marca 2011 r.;
- 2) przez utrzymywanie zwierząt danej rasy w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy, do których została przyznana płatność rolnośrodowiskowa za realizację tego zobowiązania w danym roku, a do czasu przyznania tej płatności – w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy objętych wnioskiem o przyznanie tej płatności, lecz nie mniejszej niż liczba zwierząt, do których została przyznana płatność rolnośrodowiskowa w 2011 r.

2. W 2011 r. rolnicy realizujący zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w ust. 1, do wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej dołączają również:

- 1) dokument, o którym mowa w § 19 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia wymienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem;
- 2) zaświadczenie o stanie średniorocznym zwierząt, do których przysługuje płatność rolnośrodowiskowa za 2010 r., wydane przez podmiot prowadzący księgę hodowlaną lub podmiot prowadzący ocenę wartości użytkowej zwierząt wraz z kopią wykazu tych zwierząt potwierdzoną przez podmiot upoważniony do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych, a w przypadku świń – przez prowadzącego księgę hodowlane.

§ 4. Do zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych przed dniem 15 marca 2011 r. przepis § 9 rozporządzenia wymienionego w § 1 stosuje się w brzmieniu dotychczasowym, z tym że w przypadku zmiany zobowiązania rolnośrodowiskowego skutkującej rozpoczęciem uprawy drzew lub winorośli w ramach wariantu dziewiątego, dziesiątego, jedenastego lub dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, na gruntach zmeliorowanych, płatność rolnośrodowiskowa nie przysługuje do tych gruntów.

§ 5. Do zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych przed dniem 15 marca 2011 r. w zakresie wariantu dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 lub 5 przepisu § 13 ust. 2a rozporządzenia wymienionego w § 1 nie stosuje się.

§ 6. Przepis § 35 pkt 6 i 7 rozporządzenia wymienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem stosuje się do zdarzeń, które nastąpią nie wcześniej niż w dniu 15 marca 2011 r.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Tabela I.

WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	NIEZGODNOŚCI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	NARUSZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	zasieg¹⁾	dotkliwość²⁾	trwałość³⁾
Niestosowanie nawozów niedopuszczonych do obrotu - art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033).	Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów niedopuszczonych do obrotu.	1. Stwierdzono zastosowanie nawozów niedopuszczonych do obrotu.	3 pkt 5 pkt	1 pkt 3 pkt	1 pkt 3 pkt
Niestosowanie w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierające więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych - art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.	Nieprzestrzeganie zakazu stosowania w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierające więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych.	2. Stwierdzono zastosowanie w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierające więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych.	1 pkt 3 pkt	1 pkt 3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt
Przechowywanie gnojówki i gnojowicy w szczełnych zbiornikach o pojemności co najmniej 4-miesięcznej gromadzenie co najmniej od dnia 1 stycznia 2011 r., a w przypadku obszarów szczególnie narażonych w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o pojemności umożliwiającej przechowywanie tych nawozów przez okres co najmniej 6 miesięcy; zbiorniki te powinny być zamkniętymi w rozumieniu przepisów dotyczących warunków	Nieprzestrzeganie nakazu przechowywania gnojówki i gnojowicy w szczełnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tego nawozu od dnia 1 stycznia 2011 r., a w przypadku obszarów szczególnie narażonych w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o pojemności umożliwiającej przechowywanie tych nawozów przez okres co najmniej 6 miesięcy; zbiorniki te powinny być zamkniętymi w rozumieniu	3. Stwierdzono nieprzechowywanie gnojówki i gnojowicy w szczełnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tego nawozu od dnia 1 stycznia 2011 r., a w przypadku obszarów szczególnie narażonych w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o pojemności umożliwiającej przechowywanie tych nawozów przez okres co najmniej 6 miesięcy; zbiorniki te powinny być zamkniętymi w rozumieniu	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt

<p>technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie</p> <p>- art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu oraz ust. 5 pkt 5 załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44).</p>	<p>przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie.</p>	<p>przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie.</p>	
<p>Przechowywanie przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu - od dnia 1 stycznia 2009 r.</p> <p>- art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>Nieprzechowywanie przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu od dnia 1 stycznia 2009 r.</p>	<p>4. Stwierdzono nieprzechowywanie przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu od dnia 1 stycznia 2009 r.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>Przechowywanie przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, gnojówki i gnojowicy w szczelnych, zamkniętych zbiornikach do dnia 31 grudnia 2010 r.</p> <p>- art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>Nieprzechowywanie przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, gnojówki i gnojowicy w szczelnych, zamkniętych zbiornikach do dnia 31 grudnia 2010 r.</p>	<p>5. Stwierdzono nieprzechowywanie przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, gnojówki i gnojowicy w szczelnych, zamkniętych zbiornikach do dnia 31 grudnia 2010 r.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p>

<p>Stosowanie nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej wyłącznie w okresie od dnia 1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe)</p> <p>- § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. Nr 80, poz. 479).</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej poza okresem od dnia 1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe).</p>	<p>6. Stwierdzono zastosowanie nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej poza okresem od dnia 1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe).</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>Przykrycie lub wymieszanie z glebą nawozów naturalnych nie później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyjątkiem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych</p> <p>- § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania.</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu przykrycia lub wymieszania z glebą nawozów naturalnych później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyjątkiem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych.</p>	<p>7. Stwierdzono przykrycie lub wymieszanie z glebą nawozów naturalnych później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyjątkiem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>Niestosowanie nawozów:</p> <p>1) na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamrzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu, 2) naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10 %,</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów:</p> <p>1) na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamrzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu; 2) naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o</p>	<p>8. 1. Stwierdzono zastosowanie nawozów na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamrzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu.</p> <p>8. 2. Stwierdzono zastosowanie nawozów naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10 %.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>

<p>3) naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi</p> <p>- art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>nachyleniu większym niż 10%;</p> <p>3) naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi.</p>	<p>8. 3. Stwierdzono zastosowanie nawozów naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>Niestosowanie nawozów naturalnych w odległości mniejszej niż 20 m od strefy ochronnej źródeł wody, ujęć wody, brzegu zbiorników oraz cieków wodnych, kąpielisk zlokalizowanych na wodach powierzchniowych oraz obszarów morskogo pasa nadbrzeżnego</p> <p>- § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania.</p>	<p>Nieprzestrzeżenie zakazu stosowania nawozów naturalnych w odległości mniejszej niż 20 m od strefy ochronnej źródeł wody, ujęć wody, brzegu zbiorników oraz cieków wodnych, kąpielisk zlokalizowanych na wodach powierzchniowych oraz obszarów morskogo pasa nadbrzeżnego.</p>	<p>9. Stwierdzono zastosowanie nawozów naturalnych w odległości mniejszej niż 20 m od strefy ochronnej źródeł wody, ujęć wody, brzegu zbiorników oraz cieków wodnych, kąpielisk zlokalizowanych na wodach powierzchniowych oraz obszarów morskogo pasa nadbrzeżnego.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN</p>	<p>NIEZGODNOŚCI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN</p>	<p>NARUSZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN</p>	<p>zasięg¹⁾</p>	<p>dotkliwość²⁾</p>	<p>trwałość³⁾</p>
<p>Stosowanie wyłącznie środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu, zgodnie z etykietą-instrukcją stosowania, ściśle z podanymi w niej zaleceniami oraz w taki sposób, aby nie dopuścić do zagrożenia zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska</p> <p>- art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 106).</p>	<p>Nieprzestrzeżenie zakazu stosowania innych niż dopuszczone do obrotu środki ochrony roślin, inaczej niż podano na etykiecie -instrukcji stosowania i w sposób, który stanowić może zagrożenie zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska.</p>	<p>10. Stwierdzono zastosowanie środków ochrony roślin niedopuszczonych do obrotu, niezgodnie z etykietą-instrukcją stosowania, nieściśle z podanymi w niej zaleceniami oraz w sposób, zagrażający zdrowiu człowieka, zwierząt lub środowiska.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>5 pkt</p>	<p>5 pkt</p>

<p>Prowadzenie ewidencji zabiegów ochrony roślin i przechowywanie jej co najmniej przez okres 2 lat od dnia wykonania zabiegu ochrony roślin</p> <p>- art. 71 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>Nieprowadzenie ewidencji zabiegów ochrony roślin i nieprzechowywanie jej co najmniej przez okres 2 lat od dnia wykonania zabiegu ochrony roślin.</p>	<p>11. Stwierdzono nie prowadzenie ewidencji zabiegów ochrony roślin i nie przechowywanie jej co najmniej przez okres 2 lat od dnia wykonania zabiegu ochrony roślin.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>Wykonywanie zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin w produkcji rolnej wyłącznie przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin i posiadają aktualne zaświadczenie o ukończeniu tego szkolenia</p> <p>- art. 74 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu wykonywania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin w produkcji rolnej przez osoby, które nie ukończyły szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin i nie posiadają aktualnego zaświadczenia o ukończeniu tego szkolenia.</p>	<p>12. Stwierdzono wykonanie zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin w produkcji rolnej przez osoby, które nie ukończyły szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin i nie posiadają aktualnego zaświadczenia o ukończeniu tego szkolenia.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>
<p>Stosowanie środków ochrony roślin wyłącznie sprzętem sprawnym technicznie, który użyty zgodnie z przeznaczeniem zapewnia skuteczne zwalczanie organizmów szkodliwych i nie spowoduje zagrożenia zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska</p> <p>- art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu stosowania środków ochrony roślin sprzętem niesprawnym technicznie, którego użycie zgodnie z przeznaczeniem nie zapewnia skutecznego zwalczania organizmów szkodliwych i spowoduje zagrożenia zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska.</p>	<p>13. Stwierdzono zastosowanie środków ochrony roślin sprzętem niesprawnym technicznie, który nie zapewnia skutecznego zwalczania organizmów szkodliwych i powoduje zagrożenia zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>

<p>Stosowanie środków ochrony roślin na terenie otwartym przy użyciu opryskiwaczy wyłącznie wtedy, gdy prędkość wiatru nie przekracza 3 m/s, a miejsce stosowania środka ochrony roślin jest oddalone co najmniej o 5 m od krawędzi jezdni dróg publicznych, z wyłączeniem dróg publicznych zaliczanych do kategorii dróg gminnych oraz powiatowych, i co najmniej o 20 m od pasiek, plantacji roślin zielarskich, rezerwatów przyrody, parków narodowych, stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową, wód powierzchniowych oraz od granicy wewnętrznej terenu ochrony strefy pośredniej ujęć wody</p> <p>- art. 77 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu stosowania środków ochrony roślin na terenie otwartym przy użyciu opryskiwaczy gdy prędkość wiatru przekracza 3 m/s, a miejsce stosowania środka ochrony roślin nie jest oddalone co najmniej o 5 m od krawędzi jezdni dróg publicznych, z wyłączeniem dróg publicznych zaliczanych do kategorii dróg gminnych oraz powiatowych, i co najmniej o 20 m od pasiek, plantacji roślin zielarskich, rezerwatów przyrody, parków narodowych, stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową, wód powierzchniowych oraz od granicy wewnętrznej terenu ochrony strefy pośredniej ujęć wody.</p>	<p>14. Stwierdzono zastosowanie środków ochrony roślin na terenie otwartym przy użyciu opryskiwaczy, gdy prędkość wiatru przekracza 3 m/s, a miejsce stosowania środka ochrony roślin nie jest oddalone co najmniej o 5 m od krawędzi jezdni dróg publicznych, z wyłączeniem dróg publicznych zaliczanych do kategorii dróg gminnych oraz powiatowych, i co najmniej o 20 m od pasiek, plantacji roślin zielarskich, rezerwatów przyrody, parków narodowych, stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową, wód powierzchniowych oraz od granicy wewnętrznej terenu ochrony strefy pośredniej ujęć wody.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
---	--	--	------------------------	------------------------

1) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium zasięgu, w odniesieniu do naruszenia nr:

1) 1–9, 12 i 14:

- a) 1 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego,
 - b) 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z gospodarstwem,
 - c) 5 pkt – wykraczający poza gospodarstwo rolne;
- 2) 10, 11 i 13:
- a) 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego,
 - b) 5 pkt – wykraczający poza gospodarstwo rolne.

2) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium dotkliwości, w zależności od reakcji środowiska na naruszenie, w odniesieniu do naruszenia nr:

1) 1 i 14:

- a) 1 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz potencjalnie możliwy w nieokreślonym czasie,
- b) 3 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku,
- c) 5 pkt – negatywny efekt dla środowiska widoczny w tym samym roku;

2):

- a) 1 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona nie więcej niż o 30 kg azotu całkowitego w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych,
- b) 3 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona więcej niż o 30 kg, lecz nie więcej niż o 60 kg azotu całkowitego w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych,
- c) 5 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona więcej niż o 60 kg azotu całkowitego w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych;

3) 3:

- a) 3 pkt – stwierdzono niedobór pojemności urządzeń nie większy niż 20 %,
 - b) 5 pkt – stwierdzono niedobór pojemności urządzeń większy niż 20 %;
- 4) 4 i 5:
- a) 3 pkt – stwierdzono, że zbiorniki nie są zaopatrzone w otwór wentylacyjny i zamknięty otwór wyjściowy,
 - b) 5 pkt – stwierdzono, że zbiorniki nie są przykryte (zbiorniki otwarte) lub stwierdzono nieszczelność płyt;
- 5) 6–8.3:
- a) 1 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz potencjalnie możliwy w nieokreślonym czasie,
 - b) 3 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku kalendarzowym, lub potencjalnie możliwe zagrożenie dla życia ludzi lub zwierząt;
 - c) 5 pkt – negatywny efekt dla środowiska widoczny w tym samym roku kalendarzowym lub prawdopodobne zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt;
- 6) 9:
- a) 1 pkt – stwierdzono zastosowanie nawozów z naruszeniem nie większym niż 20 % wymaganej minimalnej odległości od strefy wód,
 - b) 3 pkt – stwierdzono zastosowanie nawozów z naruszeniem większym niż 20 % lecz nie większym niż 40 % wymaganej minimalnej odległości od strefy wód,
 - c) 5 pkt – stwierdzono zastosowanie nawozów z naruszeniem większym niż 40 % wymaganej minimalnej odległości od strefy wód;
- 7) 10 - 5pkt – zastosowano środki ochrony roślin niedopuszczalne do obrotu;
- 8) 11:
- a) 3 pkt – niekompletna ewidencja stosowania środków ochrony roślin,
 - b) 5 pkt – brak ewidencji stosowania środków ochrony roślin;
- 9) 12:
- a) 1 pkt – brak aktualnego zaświadczenia o odbyciu szkolenia, ale osoba wykonująca zabiegi w przeszłości była przeszkolona,
 - b) 3 pkt – brak zaświadczenia o odbyciu szkolenia;
- 10) 13 - 5 pkt – zastosowano środki ochrony roślin sprzętem nieposiadającym aktualnego badania technicznego.
- 3) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium trwałości, w odniesieniu do naruszenia nr:
- 1) 1 i 14:
 - a) 1 pkt – odwracalna krótkotrwała,
 - b) 3 pkt – odwracalna długotrwała,
 - c) 5 pkt – nieodwracalna;
 - 2) 2–9:
 - a) 3 pkt – odwracalna krótkotrwała, bez konieczności podejmowania działań naprawczych lub podejmowane działania naprawcze nie wymagają dużych nakładów pracy,
 - b) 5 pkt – odwracalna długotrwała, a wymagane działania naprawcze wiążą się ze znacznymi nakładami pracy;
 - 3) 10–13:
 - a) 1 pkt – odwracalna krótkotrwała,
 - b) 3 pkt – odwracalna długotrwała,
 - c) 5 pkt – nieodwracalna.

Wysokość zmniejszeń płatności rolnośrodowiskowych dokonywanych w ramach pakietów lub wariantów

Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
I. Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone	
Wariant 1.1. Zrównoważony system gospodarowania	
Nieprzestrzeganie prawidłowego doboru i następstwa roślin	100 %
Brak planu nawozowego	100 %
Zastosowanie dawki nawozu naturalnego wyższej niż 170 kg N w czystym składniku w danym roku na hektar użytków rolnych	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Przekraczanie limitów nawożenia określonych w planie nawożenia więcej niż o 10 %	100 %
Zastosowanie osadów ściekowych	100 %
Brak koszenia lub wypasu na trwałych użytkach zielonych, lub koszenie lub wypas w niewłaściwym terminie	20 %
Niełożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie (nie dotyczy użytkowania pastwiskowego)	20 %
II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne	
Wszystkie warianty	
Nieprzeprowadzenie produkcji rolnej zgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną i niezachowanie należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby	100 %
Nieodpowiednie przeznaczenie plonu	40 %
Wariant 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)	
Brak koszenia lub wypasu, lub koszenie lub wypas w niewłaściwym terminie	100 %
Niełożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie (nie dotyczy użytkowania pastwiskowego)	20 %
Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania), wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania), wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	
Nieutrzymywanie minimalnej obsady drzew lub krzewów	100 %
Brak wykonywania co roku zabiegów uprawowych lub pielęgnacyjnych na plantacji	20 %
III. Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone	
Wariant 3.1. Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 %
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Wykoszenie całej powierzchni	50 %
Pozostawienie nieskoszonej powierzchni działki rolnej mniejszej niż 5 % tej działki	10 %
Pozostawienie nieskoszonej powierzchni działki rolnej większej niż 10 % tej działki jednak mniejszej niż 50 %	30 %
Pozostawienie nieskoszonej powierzchni działki rolnej większej niż 50 % tej działki	80 %
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne lub przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10 % powyżej 60 kg/ha w danym roku na pozostałych obszarach	100 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	100 %
Zastosowanie środków ochrony roślin	100 %
Przekroczenie limitu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	40 %

Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wałowanie, podsiew oraz włókowanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20 %
Wykonanie więcej niż 2 pokosów	20 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Wykaszenie niedojadów poza określonym terminem	20 %
Wapnowanie niezgodne z planem działalności rolnośrodowiskowej	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
IV. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000	
Wszystkie warianty	
Budowa lub rozbudowa urządzeń melioracyjnych wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych (nie dotyczy wyjątków)	60 %
Zastosowanie środków ochrony roślin	100 %
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wałowanie, podsiew, włókowanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20 %
Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków i wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 %
Wykoszenie całej powierzchni	50 %
Pozostawienie nieskoszonej powierzchni działki rolnej mniejszej niż 5 % tej działki lub 30 % tej działki w przypadku występowania wodniczki	10 %
Pozostawienie nieskoszonej powierzchni działki rolnej większej niż 10 % lub 50 % tej działki w przypadku występowania wodniczki jednak mniejszej odpowiednio niż 50 % i 80 % tej działki	30 %
Pozostawienie nieskoszonej powierzchni działki rolnej większej niż 50 % tej działki lub 80 % tej działki w przypadku występowania wodniczki	80 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	100 %
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne lub przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10 % powyżej 60 kg/ha w danym roku na pozostałych obszarach	100 %
Prowadzenie prac agrotechnicznych i pielęgnacyjnych od dnia 1 kwietnia do dnia 1 sierpnia	40 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Wykaszenie niedojadów poza określonym terminem	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.2. Mechowiska i wariant 5.2. Mechowiska	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50 %
Pozostawienie nieskoszonej powierzchni działki rolnej większej niż 50 % tej działki jednak mniejszej niż 80 % tej działki	30 %
Pozostawienie nieskoszonej powierzchni działki rolnej większej niż 80 % tej działki	80 %
Zastosowanie nawożenia	100 %
Wypasanie	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %

terminie	
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.3. Szuwały wielkoturzynowe i wariant 5.3. Szuwały wielkoturzynowe	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50 %
Pozostawienie nieskoszonych powierzchni działki rolnej większej niż 80 % tej działki	80 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Zastosowanie nawożenia	100 %
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe i wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50 %
Pozostawienie nieskoszonych powierzchni działki rolnej większej niż 50 % tej działki	80 %
Wypasanie	40 %
Zastosowanie nawożenia	100 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne i wariant 5.5. Murawy ciepłolubne	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 %
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Wykoszenie całej powierzchni	50 %
Pozostawienie nieskoszonych powierzchni działki rolnej mniejszej niż 15 % tej działki	10 %
Pozostawienie nieskoszonych powierzchni działki rolnej większej niż 20 % jednak mniejszej niż 50 % tej działki	30 %
Pozostawienie nieskoszonych powierzchni działki rolnej większej niż 50 % tej działki	80 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	40 %
Zastosowanie nawożenia	100 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.6. Półnaturalne łąki wilgotne i wariant 5.6. Półnaturalne łąki wilgotne oraz wariant 4.7. Półnaturalne łąki świeże i wariant 5.7. Półnaturalne łąki świeże	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Wykoszenie całej powierzchni	50 %
Pozostawienie nieskoszonych powierzchni działki rolnej mniejszej niż 5 % tej działki	10 %
Pozostawienie nieskoszonych powierzchni działki rolnej większej niż 10 % jednak mniejszej niż 50 % tej działki	30 %
Pozostawienie nieskoszonych powierzchni działki rolnej większej niż 50 % tej działki	80 %
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	40 %

Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10 %	100 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niełożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Wykonanie więcej niż 2 pokosów	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe i wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Zastosowanie nawożenia	100 %
Wariant 4.9. Słonorośla i wariant 5.9. Słonorośla	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 %
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Zastosowanie nawożenia	100 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20 %
Niezastosowanie wypasu kwaterowego w przypadku liczego występowania trzciny	20 %
Niełożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze i wariant 5.10. Użytki przyrodnicze	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Niewykoszenie lub wykoszenie niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	80 %
Odwadnianie i wydobywanie torfu w przypadku torfowisk, wydobywanie piasku i zalesienie w przypadku muraw napiaskowych, usunięcie kęp i odwadnianie w przypadku szuwarów kępowych	60 %
Niestosowanie zabiegów pielęgnacyjnych	40 %
Zastosowanie nawożenia	100 %
Nieusunięcie odpadów	20 %
Nieprzestrzeganie wymogu dotyczącego niekoszenia	20 %
V. Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	
Wariant 6.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych i wariant 6.2. Produkcja nasiennej towarowej lokalnych odmian roślin uprawnych	
Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100 %
Wariant 6.3. Produkcja nasiennej na zlecenie banku genów	
Rozmnażanie nasion roślin niezgodnie z umową	100 %
Nieprzeprowadzenie dokumentacji uprawy	40 %
Wariant 6.4. Sady tradycyjne	
Prowadzenie sadu niezgodnie z wymogami	100 %
Niewykonanie przynajmniej jednego z podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych	40 %
Brak koszenia i usunięcia ściętej biomasy lub wypasu	20 %
VI. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	
Nierealizowanie programu ochrony zasobów genetycznych zwierząt danej rasy	100 %
Zmniejszenie liczby zwierząt, które powinny być utrzymywane	10 %
Przekroczenie liczby 30 maciorek na 1 tryka	20 %
VI. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód	
Wszystkie warianty	

Uprawa w międzyplonie lub wsiewce poplonowej roślin, do uprawy których może zostać przyznana specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, jeżeli w plonie głównym uprawiana była ta sama roślina	100 %
Nieutrzymanie minimalnej okrywy roślinnej wymaganej przepisami w sprawie minimalnych norm na gruntach rolnych, na których nie jest realizowany pakiet 8, w przypadku gdy grunty te oraz grunty, na których jest realizowany pakiet 8 znajdują się na obszarach zagrożonych erozją wodną	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe	
Brak wsiewki lub nieutrzymanie jej przez okres zimy	100 %
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	100 %
Nieprzeoranie wsiewek (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20 %
Nieuprzągnięcie słomy z pola po żniwach	20 %
Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	
Brak siewu roślin poplonowych	100 %
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych na międzyplon	100 %
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20 %
Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	100 %
Spasanie w terminie innym niż w okresie wiosny	20 %
Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	
Brak siewu roślin poplonowych	100 %
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych na międzyplon	100 %
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20 %
Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	100 %
VIII. Pakiet 9. Strefy buforowe	
Wszystkie warianty	
Zastosowanie nawozów lub środków ochrony roślin	100 %
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 %
Utrzymanie między śródpolnej lub strefy buforowej o szerokości mniejszej co najmniej o 10 % od wymaganej szerokości	50 %
Brak pielęgnacji żywopłotów	30 %
Nieusunięcie biomasy w określonym terminie	20 %

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 29 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.).

Potrzeba zmiany rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 33, poz. 262, z późn. zm.) wynika przede wszystkim z konieczności wdrożenia rekomendacji Komisji Europejskiej przedstawionych w ramach toczącego się postępowania nr RD2/2009/08/PL, rekomendacji przedstawionych we wstępnym raporcie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz wdrożenia zmian wprowadzonych na poziomie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013) zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący i zaakceptowanych przez Komisję Europejską w dniu 3 stycznia 2011 r. Pozostałe zmiany wynikają m.in. z doświadczeń wynikających z wdrażania programu.

Zmiany proponowane w § 11 ust. 1, § 13 ust. 1 pkt 2 i ust. 2b, § 15, § 19 ust. 1 pkt 6, ust 2 pkt 3 i ust. 4, § 22 ust. 4 pkt 2, § 23 ust. 3 pkt 2, § 27 ust. 1, § 35 pkt 6 i 7, w załączniku nr 3 i 7 (w części dotyczącej pakietu 7) obowiązującego rozporządzenia oraz regulacje proponowane w § 3 i § 6 projektowanego rozporządzenia, związane są ze zmianą zasad funkcjonowania *Pakietu 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie*. Proponowane zmiany są konsekwencją prowadzonego przez Komisję Europejską postępowania audytowego nr RD2/2009/08/PL. Zgodnie z raportem Komisji Europejskiej, obecne zasady realizacji pakietu 7 w Polsce nie są w pełni zgodne z prawodawstwem unijnym.

W związku z powyższym, istnieje pilna konieczność dostosowania zasad realizacji pakietu 7 do prawodawstwa unijnego. Dlatego też poniższe zasady proponuje się wprowadzić od 2011 r. dla wszystkich rolników realizujących pakiet 7 – zarówno więc tych, którzy przystąpią do programu od 2011 r., jak i tych, którzy rozpoczęli już jego

realizację w 2008, 2009 i 2010 r. (zmiana proponowana w § 2 niniejszego rozporządzenia).

Zmiany proponowane w § 11 ust. 1, § 13 ust. 1 pkt 2, § 15, § 19 ust. 4 obowiązującego rozporządzenia mają charakter porządkowy i dotyczą uchylenia przepisów odnoszących się do stanu średniorocznego zwierząt w związku z propozycją odejścia od takiego sposobu naliczania płatności na rzecz płatności do sztuk fizycznych (liczby) zwierząt.

Zmiana proponowana w § 13 obowiązującego rozporządzenia, polegająca na dodaniu ust. 2b, który odsyła do art. 17 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006 wskazuje podstawę obliczania pomocy w odniesieniu do środków związanych ze zwierzętami oraz sposób redukcji i wykluczeń w przypadku zgłoszenia przez rolnika większej niż rzeczywista liczba zwierząt. Propozycja odniesienia się w proponowanej zmianie do art. 17 tego rozporządzenia wskazuje, iż do obliczania płatności rolnośrodowiskowej za realizację pakietu 7 w odniesieniu do zwierząt gatunków innych niż wskazane w tym rozporządzeniu (czyli innych niż bydło i owce) zastosowanie będą miały te same przepisy, według których obliczana jest płatność za realizację tego pakietu w odniesieniu do bydła i owiec. Z uwagi na to, że przepis art. 17 ww. rozporządzenia, w stosunku do bydła i owiec stosuje się bezpośrednio na mocy tego rozporządzenia, sprawy objęte tą regulacją nie podlegają uregulowaniu w prawodawstwie krajowym. Reasumując powyższe, oznacza to, że w ramach polskiego programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 dla wszystkich gatunków zwierząt objętych pakietem 7 zastosowanie będzie miał ten sam przepis tzn. art. 17 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006 czyli jednakowy system obliczania pomocy w odniesieniu do środków związanych ze zwierzętami oraz sposób redukcji i wykluczeń.

W związku z powyższym, jeżeli liczba zwierząt zadeklarowana we wniosku o płatność przekracza liczbę zatwierdzonych zwierząt stwierdzoną w wyniku kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu, pomoc oblicza się na podstawie liczby zatwierdzonych zwierząt czyli stwierdzonych w wyniku kontroli. Ponadto, w przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli rozbieżności między liczbą zwierząt zadeklarowanych we wniosku a stwierdzonych w wyniku kontroli rolnik obarczony jest „karą” finansową za przedeklarowanie. Wysokość sankcji za przedeklarowanie liczby zwierząt zależy od poziomu tego przedeklarowania.

W przypadku, jeżeli liczba zwierząt zadeklarowana we wniosku o płatność przekracza liczbę zatwierdzonych zwierząt stwierdzoną w wyniku kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu, a jednocześnie stwierdzone nieprawidłowości dotyczą maksymalnie trzech sztuk zwierząt - całkowitą kwotę pomocy, do której rolnik jest uprawniony w ramach danej rasy, obniża się o tzw. odsetek, który wyliczany jest jako iloraz liczby zwierząt, w przypadku których stwierdzono nieprawidłowości, i liczby zatwierdzonych zwierząt.

Jeżeli stwierdzone nieprawidłowości dotyczą więcej niż trzech zwierząt, całkowitą kwotę pomocy, do której rolnik jest uprawniony w ramach rasy obniżana jest o ww. odsetek, jeżeli nie przekracza on 10 % lub dwukrotność ww. odsetka, jeżeli przekracza on 10 % ale nie przekracza 20 %. Natomiast, jeżeli odsetek ten przekracza 20 %, nie przyznaje się pomocy w przypadku danej rasy. Jeżeli odsetek przekracza 50 %, rolnika wyklucza się ponownie z otrzymywania pomocy do wysokości równej kwocie odpowiadającej różnicy między liczbą zwierząt zadeklarowanych a liczbą zwierząt zatwierdzonych. Kwota wynikająca z wykluczenia zostaje odliczona zgodnie z art. 5b rozporządzenia (WE) nr 885/2006 tzn. wyklucza się rolnika z wszelkich innych płatności wypłacanych mu przez Agencję odpowiedzialną za odzyskanie długu od danego rolnika w wysokości równej różnicy między liczbą zwierząt zadeklarowanych a stwierdzonych. Jeśli niemożliwe jest odliczenie tej kwoty w całości w ciągu trzech kolejnych lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym, w którym dokonano ustalenia, saldo należności zostaje anulowane.

Ze względu na konieczność wprowadzenia powyższego systemu redukcji i wykluczeń związanych z przedeklarowaniem zwierząt stwierdzonych w wyniku kontroli zgodnie z art. 17 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006 proponuje się od roku 2011 – wspomniane powyżej odejście w pakiecie 7 od stanów średniorocznych zwierząt na rzecz stanu rzeczywistego w danym roku. Oznacza to, że rolnik we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej zobligowany będzie podawać tylko te zwierzęta, które faktycznie posiada i zamierza posiadać.

Biorąc pod uwagę brzmienie § 5 obowiązującego rozporządzenia w kontekście zakresu możliwych zmian zobowiązania rolnośrodowiskowego w trakcie jego realizacji w ramach pakietu 7, proponuje się w załączniku nr 3 do obowiązującego rozporządzenia w części VI dotyczącej pakietu 7, ust. 1 pkt. 2 doprecyzować przepis

dotyczący konieczności utrzymania w trakcie trwania zobowiązania - zwierząt danej rasy w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy, do których została przyznana płatność rolnośrodowiskowa w danym roku, a do czasu przyznania tej płatności – w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt objętych wnioskiem o przyznanie tej płatności, lecz nie mniejszej niż liczba zwierząt, do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.

W przypadku hodowców, którzy rozpoczęli realizację pakietu 7 w latach 2008-2010 rokiem odniesienia co do liczby zwierząt (czyli tzw. rokiem pierwszym, względem którego nie może w latach kolejnych ulec zmniejszeniu liczba zwierząt w stadzie – tzn. liczba zwierząt danej rasy, do której przyznana została płatność) będzie rok 2011 niezależnie od tego, który jest to rok realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego (§ 3 ust. 1 pkt 1 projektowanego rozporządzenia). Oznacza to, że rolnicy, którzy realizują pakiet 7 od 2008, 2009 albo 2010 r. utrzymują do końca trwania zobowiązania rolnośrodowiskowego stado danej rasy o liczebności zwierząt nie mniejszej niż ta zadeklarowana we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej na 2011 r. – do czasu przyznania płatności za ten rok (tzn. 2011 r.), a po przyznaniu tej płatności (w latach kolejnych) – co najmniej liczbę zwierząt, do których została w 2011 r. ta płatność przyznana. W związku z tym, rok 2011 będzie dla rolników już realizujących ten pakiet przed dniem wejścia w życie zmienianego rozporządzenia – rokiem bazowym, a liczba zwierząt zadeklarowana w tym roku (a później – ta, do której przyznana została płatność) nie będzie mogła ulec obniżeniu przez cały pozostały okres zobowiązania. Zmniejszenie liczebności stada zwierząt danej rasy względem roku pierwszego (bazowego) skutkować będzie w roku, w którym stwierdzone zostanie takie uchybienie, redukcją płatności, jaka powinna zostać przyznana gdyby zadeklarowana liczba zwierząt była nie mniejsza niż w roku bazowym, na poziomie 10 % (zmiana proponowana w załączniku nr 7 w części dotyczącej pakietu 7 obowiązującego rozporządzenia). Niezmienione pozostają minimalne liczebności stada danej rasy w ramach gatunku, których niedotrzymanie skutkuje wykluczeniem z pakietu 7 i koniecznością zwrotu wszystkich pobranych dotychczas płatności z tytułu realizacji tego pakietu w ramach PROW 2007-2013 (przepis § 11 obowiązującego rozporządzenia).

Biorąc pod uwagę, iż zmniejszenie liczebności stada poniżej stanu zadeklarowanego we wniosku o przyznanie „pierwszej” płatności, lub w kolejnym wniosku o przyznanie

płatności względem roku „pierwszego” (lub tzw. bazowego) może wynikać z przyczyn niezależnych od rolnika – proponuje się wprowadzić nowe kategorie siły wyższej, których wystąpienie będzie równoznaczne z tym, iż rolnik nie podlega sankcjonowaniu ani z tytułu zmniejszenia liczby zwierząt względem pierwszego roku zobowiązania (lub względem roku 2011 w przypadku rolników, którzy realizują pakiet 7 od 2008, 2009 lub 2010 r.) ani z tytułu stwierdzenia różnicy między liczbą zwierząt zadeklarowanych a stwierdzonych, o której mowa w art. 17 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006. Proponuje się, aby za nową kategorię siły wyższej uznać niezależną od rolnika śmierć zwierzęcia, za którą rolnik nie ponosi odpowiedzialności oraz usunięcie zwierzęcia z programu ochrony zasobów genetycznych danej rasy z przyczyn niezależnych od rolnika (zmiana proponowana w § 35 pkt 6 i 7 obowiązującego rozporządzenia). Okoliczność usunięcia zwierzęcia z programu ochrony zasobów genetycznych danej rasy z przyczyn niezależnych od rolnika powinna zostać zgłoszona przez rolnika na wykazie udostępnionym na stronie Agencji w trybie wskazanym w art. 47 rozporządzenia KE (WE) nr 1974/2006 i potwierdzonym przez podmiot prowadzący księgi hodowlane zwierząt danej rasy. Proponuje się aby powyższe nowe kategorie siły wyższej miały zastosowanie jedynie do zdarzeń, które wystąpią po dniu 15 marca 2011 r. (zmiana proponowana w § 6 projektowanego rozporządzenia).

W związku z propozycją zmiany zasad realizacji pakietu 7, proponuje się również zmianę od 2011 r. wymaganych załączników do wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w zakresie tego pakietu. Proponuje się, aby każdy rolnik od 2011 r. do pierwszego wniosku o płatność rolnośrodowiskową z tytułu pakietu 7 (a w 2011 r. także każdy rolnik realizujący ten pakiet od 2008, 2009 lub 2010 r.) dołączał kopię dokumentu obejmującego oświadczenia rolnika, podmiotu prowadzącego księgi hodowlane – w przypadku klaczy, owiec i loch oraz podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych – w przypadku krów, klaczy, loch i matek owiec – zawierającego wykaz zwierząt zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych na formularzu udostępnionym przez Agencję (zmiana proponowana w § 19 ust 1 pkt 6 obowiązującego rozporządzenia i § 3 ust. 2 pkt 1 projektowanego rozporządzenia). Na wykazie wskazane są zwierzęta zakwalifikowane do programu ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych. Liczba zwierząt zadeklarowana we wniosku o płatność

musi być tożsama z tą wskazaną co do zwierząt zakwalifikowanych w ramach ww. wykazu.. W kolejnych latach zobowiązania rolnośrodowiskowego realizowanego w zakresie pakietu 7, kopia tego dokumentu dołączana będzie do wniosku o przyznanie kolejnych płatności tylko w przypadku zmian ilościowych i jakościowych w stadzie danej rasy tzn. w przypadku włączenia w kolejnym roku nowych zwierząt do programu, wycofania zwierzęcia z programu lub w przypadku zamiany zwierząt (zmiana proponowana w § 19 ust. 2 pkt 3 obowiązującego rozporządzenia). Proponuje się, aby także w tym przypadku wskazać, że dla rolników realizujących od 2008, 2009 i 2010 r. pakiet 7 - rok 2011 jest tzw. rokiem bazowym, a więc rokiem „pierwszym” w znaczeniu konieczności dołączenia do tego wniosku o płatność - ww. kopii dokumentu (§ 3 ust. 2 pkt 1 projektowanego rozporządzenia). W latach kolejnych – dokument ten dołączany będzie tylko w przypadku zmian ilościowych i jakościowych w stadzie danej rasy tzn. w przypadku włączenia w kolejnym roku nowych zwierząt do programu, wycofania zwierzęcia z programu lub w przypadku zamiany zwierząt.

Biorąc pod uwagę wprowadzenie nowych zasad realizacji pakietu 7 od 2011 r. w kontekście beneficjentów, którzy realizują ten pakiet od 2008, 2009 lub 2010 r. proponuje się ponadto, aby do wniosku o przyznanie płatności w 2011 r., beneficjenci ci zobowiązani będą dołączyć obok ww. kopii dokumentu także dotychczas obowiązujące zaświadczenie o stanie średniorocznym zwierząt, do których przysługuje płatność rolnośrodowiskowa w ramach pakietu 7 za rok 2010, wydane przez podmiot prowadzący księgę hodowlaną lub podmiot prowadzący ocenę wartości użytkowej zwierząt wraz z kopią wykazu tych zwierząt potwierdzoną przez podmiot upoważniony do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych, a w przypadku świń – przez prowadzącego księgę hodowlaną (§ 3 ust. 2 pkt 2 projektowanego rozporządzenia). Dołączenie tego dokumentu jest konieczne w celu weryfikacji czy płatność rolnośrodowiskowa przyznana za 2010 r. do liczby zwierząt zadeklarowanych we wniosku o jej przyznanie została wypłacona zgodnie z faktycznym – średniorocznym stanem za ten rok.

W związku z proponowaną zmianą dokumentu dołączanego do wniosku o przyznanie płatności zawierającego wykaz zwierząt zakwalifikowanych do programu ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych, proponuje się także wprowadzenie analogicznych zmian w § 22 i § 23 obowiązującego rozporządzenia, które określają

tryb następstwa prawnego w zakresie pakietu 7. Oznacza to, że w przypadku śmierci wnioskodawcy, rozwiązania osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, przekształcenia wnioskodawcy lub innego zdarzenia prawnego, w wyniku którego zaistnieje następstwo prawne w odniesieniu do stada zwierząt rasy lokalnych objętego zobowiązaniem rolnośrodowiskowym – następca prawny zobowiązany będzie dołączyć do wniosku ww. kopię dokumentu wydaną temu następcy (§ 22 obowiązującego rozporządzenia). Analogiczna sytuacja miałaby miejsce w przypadku przeniesienia stada zwierząt objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w wyniku umowy sprzedaży, dzierżawy lub innej umowy (§ 23 obowiązującego rozporządzenia). Ponadto w § 22 ust. 7 obowiązującego rozporządzenia proponuje się wprowadzić regulację umożliwiającą ubiegającemu się o pomoc następcy prawnemu wnioskodawcy złożenie wymaganego tym przepisem oświadczenia pozostałych następców prawnych, że wyrażają zgodę na wstąpienie tego następcy prawnego na miejsce wnioskodawcy i przyznanie mu płatności rolnośrodowiskowej, wraz z postanowieniem sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, o którym mowa w ust. 6 tego przepisu, zamiast dołączać te oświadczenia do wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej. Regulacja tak będzie miała zastosowanie w przypadku gdy postępowanie w sprawie nabycia spadku nie zostało prawomocnie zakończone, a następca prawny wnioskodawcy pomimo tego złożył wniosek o wstąpienie na jego miejsce do toczącego się postępowania w sprawie przyznania płatności rolnośrodowiskowej.

Biorąc pod uwagę wprowadzenie systemu redukcji i wykluczeń zgodnych z art. 17 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006 oraz zmniejszeń związanych ze obniżeniem liczebności stada zwierząt względem liczebności w roku pierwszym (lub tzw. bazowym), proponuje się także dopuszczenie możliwości zamiany zwierząt w obrębie danej rasy (zmiana proponowana poprzez dodanie do obowiązującego rozporządzenia § 5b ust. 1). Zastąpienia zwierząt proponuje się dokonywać w terminie wskazanym w art. 64 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1122/2009 tzn. w terminie 20 dni następujących po wydarzeniu zmuszającym do tego zastąpienia, jednakże o takim zastąpieniu rolnik zobligowany byłby poinformować kierownika biura powiatowego Agencji w terminie 30 dni od dokonania tego zastąpienia poprzez złożenie, na formularzu udostępnionym przez Agencję, kopii dokumentu obejmującego oświadczenia rolnika, podmiotu prowadzącego księgę hodowlaną – w przypadku owiec matek, kłaczy i loch oraz podmiotu upoważnionego

do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych – w przypadku krów, kłaczy i matek owiec – zawierającego wykaz zwierząt zastąpionych i zastępujących.

Z uwagi na zakres i charakter proponowanych zmian, termin ich wprowadzenia, a zwłaszcza ich dotkliwość dla rolników, w formularzu wniosku o przyznanie płatności na 2011 r., wprowadzono oświadczenia rolnika, że jest on świadomy zmian jakie zaszły w realizacji pakietu 7 i konsekwencji z tego tytułu wynikających.

Inna proponowaną zmianą dotycząca załączników do wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej jest propozycja uchylecia w § 19 w ust. 1 obowiązującego rozporządzenia pkt 1. Dzięki tej zmianie, rolnik przystępujący do realizacji *Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne* nie będzie zobowiązany do dołączania do pierwszego wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej kopii zgłoszenia, o zamiarze podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego upoważnionej jednostce certyfikującej, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975), o którym mowa w art. 28 ust. 1 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91.

W związku z tym, że zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, jednostka certyfikująca przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa oraz Prezesowi ARiMR, do dnia 31 października każdego roku, wykaz producentów w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy spełnili określone wymagania dotyczące produkcji ekologicznej zgodnie z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego, według stanu za ten rok - nie ma konieczności aby rolnik powielał tę informację składając przedmiotowy załącznik do wniosku. Informacja o spełnieniu przez rolnika wymagań dotyczących produkcji w rolnictwie ekologicznym jest zgodnie z ww. ustawą corocznie dostarczana do ARiMR przez upoważnione jednostki certyfikujące.

W związku z propozycją wprowadzenia zakazu uprawy drzew i winorośli w ramach realizowanych wariantów 2.9 - 2.12 na gruntach zmeliorowanych proponuje się, aby od 2011 r. rolnik zobowiązany był dołączać do wniosku o płatność oświadczenie, że uprawiane przez niego drzewa i winorośl nie są uprawiane na gruntach

zmeliorowanych. Rolnik zobowiązany będzie dołączać to oświadczenie w przypadku uprawy drzew lub winorośli na gruntach zmeliorowanych - do pierwszego wniosku o płatność w ramach ww. wariantów (zmiana proponowana w § 19 ust. 1 pkt 1 obowiązującego rozporządzenia) oraz kolejnych wniosków - w przypadku zmiany zobowiązania rolnośrodowiskowego skutkującej rozpoczęciem uprawy drzew lub winorośli w ramach tych wariantów (zmiana proponowana w § 19 ust. 2 pkt 6 obowiązującego rozporządzenia).

Inną zmianą związaną z wymaganymi załącznikami do wniosku o płatność rolnośrodowiskową jest propozycja zniesienia wymogu dołączania do wniosku - opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska o zgodnej ze stanem faktycznym kwalifikacji siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk lęgowych ptaków opisanych w dokumentacji przyrodniczej, w przypadku realizacji pakietu 4 lub 5. Konsekwencją tej zmiany jest uchylenie ust. 1a w § 19. Zmiana ta podyktowana jest dążeniem do uproszczenia procedury ubiegania się o płatność rolnośrodowiskową.

Kolejną zmianą dotyczącą wniosku o przyznanie płatności i załączników do tego wniosku jest zmiana proponowana poprzez dodanie niniejszym rozporządzeniem § 19a do obowiązującego rozporządzenia. Ma ona na celu umożliwienie rolnikom składanie wniosków za pośrednictwem Internetu, poprzez regulację sposobu postępowania w przypadku, gdy do wniosku składanego elektronicznie konieczne jest dołączenie dokumentów niezbędnych do przyznawania płatności tj. dokumentów, na których nie jest wymagany podpis osoby innej niż wnioskodawca oraz dokumentów, na których jest wymagany podpis osoby innej niż wnioskodawca.

W związku z powyższym, w dodawanym w § 19a rozporządzenia, proponuje się, aby w przypadku dokumentów, na których wymagane są podpisy osoby innej niż wnioskodawca, wraz z wnioskiem przekazywana była również kopia tych dokumentów w formie elektronicznej, np. w postaci skanu zapisanego jako plik w formacie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.) lub aby były one przekazywane w formie elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym. W przypadku dokumentów

opracowywanych na formularzach przygotowywanych przez Agencję, podpisywanych tylko przez wnioskodawcę, proponuje się, aby formularze te były dostępne na stronie internetowej Agencji. Po ich wypełnieniu przez rolnika byłyby one przesyłane w wersji elektronicznej wraz z wnioskiem. Proponuje się także, aby dokumenty, których kopie w formie elektronicznej, nie zostały dołączone do wniosku złożonego za pomocą formularza elektronicznego, rolnik mógł złożyć bezpośrednio w biurze powiatowym Agencji lub nadać w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego.

Zmianą wynikającą z wyjaśnień przedstawionych przez Komisję Europejską na spotkaniu bilateralnym w dniu 9 lipca 2010 r. w ramach postępowania audytowego RD2/2009/08/PL jest propozycja zmiany polegająca na określeniu w ramach pakietów lub wariantów programu rolnośrodowiskowego wymogów powiązanych z podstawowymi wymaganiami, o których mowa w § 3 obowiązującego rozporządzenia (zmiana proponowana w § 27 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia oraz w załączniku nr 7 do obowiązującego rozporządzenia).

Artykuł 39 ust. 3 rozporządzenia nr 1698/2005 stanowi, iż płatności rolnośrodowiskowe obejmują jedynie te zobowiązania, które wykraczają poza odpowiednie normy obowiązkowe ustanowione zgodnie z art. 4 i 5 oraz załącznikami III i IV rozporządzenia nr 1782/2003, jak również minimalne wymogi dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz inne odpowiednie wymogi obowiązkowe ustanowione ustawodawstwem krajowym i określone w programie. Jednocześnie art. 12 ust. 1 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006 wskazuje, że całkowita liczba kontroli na miejscu przeprowadzanych każdego roku kalendarzowego i związanych ze złożonymi wnioskami o płatność obejmuje co najmniej 5 % wszystkich beneficjentów, którzy podjęli zobowiązanie w ramach co najmniej jednego środka objętego zakresem niniejszego tytułu. Jednakże dla środka, o którym mowa w art. 36 lit a) ppkt (iv) rozporządzenia nr 1698/2005, wymieniony wymóg minimalny należy spełnić na poziomie środka.

W związku z powyższym, za zadania w ramach pakietów lub wariantów powiązane bezpośrednio z podstawowymi wymaganiami określonymi w § 3 obowiązującego rozporządzenia, proponuje się uznać te zadania w ramach pakietów lub wariantów, które się do nich odnoszą, a jednocześnie których wypełnienie ma kluczowe

znaczenie dla realizacji celu środowiskowego danego pakietu lub wariantu. Dotychczas nie istniało funkcjonalne powiązanie między nieprzestrzeganiem wymogów pakietów a nieprzestrzeganiem wymogów wynikających z podstawowych wymagań. Nieprzestrzeganie wymogów w ramach pakietów skutkowało zróżnicowanym poziomem sankcji w zależności od ciężaru skutków tego naruszenia, przy uwzględnieniu celów, którym miały służyć niewypełnione kryteria natomiast nie miało to powiązania z podstawowymi wymaganiami. Przykładem może tu być wymóg *Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone* – nieprzekraczanie maksymalnej dawki azotu pochodzącego z nawozów naturalnych, kompostów i nawozów mineralnych na gruntach ornych wynoszącej 150 kg N/ha, a na trwałych użytkach zielonych – 120 kg N/ha. Jednocześnie w załączniku nr 2 do obowiązującego rozporządzenia, dotyczącym minimalnych wymagań w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin wskazano zasięg, dotkliwość i trwałość dla przekroczenia polegającego na zastosowaniu dawki nawozu naturalnego zawierającego więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych. Przekroczenie dawki nawożenia określonej dla pakietu 1 o ponad 10 % skutkuje zgodnie z obowiązującymi przepisami redukcją na poziomie 40 % płatności rolnośrodowiskowej. Dotychczas wysokość takiej redukcji nie była uzależniona od tego czy został przekroczony tylko limit dopuszczalnego nawożenia określony na potrzeby pakietu 1 (a więc 120 kg N/ha albo 150 kg N/ha), czy też został przekroczony również limit nawożenia nawozami naturalnymi, stanowiący minimalny wymóg w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin i wynoszący 170 kg N/ha. Za tego typu przekroczenie rolnik podlegał jednakowemu sankcjonowaniu na poziomie 40 % redukcji płatności rolnośrodowiskowej przyznanej do działki rolnej, na której takie przekroczenie stwierdzono oraz sankcjom z poziomu kontroli wymogów wzajemnej zgodności odnoszącej się do całej płatności rolnośrodowiskowej. Art. 12 ust. 1 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006 różnicuje poziom sankcji z zakresu działania rolnośrodowiskowego w zależności od tego, jakiego rodzaju wymogów dotyczy stwierdzone naruszenie, tzn. czy jest ono jednocześnie powiązane z *podstawowymi wymaganiami*. W przypadku pakietu 1 ww. wymóg nieprzekraczania maksymalnej dawki azotu pochodzącego z nawozów naturalnych, kompostów i nawozów mineralnych na gruntach ornych wynoszącej 150 kg N/ha, a na trwałych użytkach zielonych – 120 kg N/ha należy uznać za bezpośrednio powiązany z wymogami w ramach podstawowych wymagań,

a więc w tym przypadku z jednoczesnym zakazem przekroczenia w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającego więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych wskazanego w załączniku nr 2 do obowiązującego rozporządzenia.

Ze względu na ścisły związek wymogów w ramach pakietu i w ramach podstawowych wymagań, zdaniem Komisji Europejskiej należy zróżnicować poziom sankcji w zależności od tego czy niedotrzymanie wymogu jest na poziomie wyższym o 10 % od 150 kg N/ha GO (lub 120 kg N/ha na TUZ) ale niższym niż 170 kg, czy też przekroczona została dawka 170 kg N/ha. W kontekście art. 12 ust. 1 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006, proponuje się w pierwszym przypadku stosować redukcję na poziomie 100 % płatności w odniesieniu do poziomu działki rolnej, jednak w drugim przypadku konieczne jest zastosowanie sankcji na poziomie redukcji 100 % w odniesieniu do całej płatności rolnośrodowiskowej w zakresie tego pakietu.

Za nieprzestrzeganie wymogów w ramach pakietów lub wariantów bezpośrednio powiązanych z podstawowymi wymaganiami określonymi w § 3 obowiązującego rozporządzenia proponuje się uznać (zgodnie z proponowanym brzmieniem załącznika nr 7):

1) Wariant 1.1. Zrównoważony system gospodarowania:

- nieprzestrzeganie prawidłowego doboru i następstwa roślin,
- brak planu nawozowego,
- zastosowanie dawki nawozu naturalnego na poziomie 170 kg N w czystym składniku w danym roku na hektar UR lub wyższej,
- przekroczenie limitów nawożenia określonych w planie nawożenia więcej niż o 10 %,
- zastosowanie osadów ściekowych;

2) Wariant 2.3. Trwałe użytki zielone (z certyfikatem zgodności) i wariant 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania):

- brak koszenia lub wypasu, lub koszenie lub wypas w niewłaściwym terminie;

3) Wariant 3.1. Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach:

- niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie,
- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,

- nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne lub przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10 % powyżej 60 kg/ha w danym roku na pozostałych obszarach,
 - zastosowanie środków ochrony roślin,
 - zastosowanie ścieków i osadów ściekowych;
- 4) Pakiet 4. i Pakiet 5. – wszystkie warianty:
- zastosowanie środków ochrony roślin,
- 5) Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków i wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków:
- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
 - niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie,
 - nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne lub przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10 % powyżej 60 kg/ha w danym roku na pozostałych obszarach,
 - zastosowanie ścieków i osadów ściekowych;
- 6) Wariant 4.2. Mechowiska i wariant 5.2. Mechowiska:
- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
 - zastosowanie nawożenia;
- 7) Wariant 4.3. Szuwary wielkoturzycowe i wariant 5.3. Szuwary wielkoturzycowe:
- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
 - zastosowanie nawożenia;
- 8) Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe i wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe:
- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
 - zastosowanie nawożenia;
- 9) Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne i wariant 5.5. Murawy ciepłolubne:
- niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie,
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
 - zastosowanie nawożenia;
- 10) Wariant 4.6. Półnaturalne łąki wilgotne i wariant 5.6. Półnaturalne łąki wilgotne oraz wariant 4.7. Półnaturalne łąki świeże i wariant 5.7. Półnaturalne łąki świeże:
- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
 - przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10 %;

11)Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe i wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe:

- niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie'
- zastosowanie nawożenia;

12)Wariant 4.9. Słonorośla i wariant 5.9. Słonorośla:

- niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie,
- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
- zastosowanie nawożenia;

13)Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze i wariant 5.10. Użytki przyrodnicze:

- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie'
- zastosowanie nawożenia;

14)Pakiet 8. Ochrona gleb i wód:

- nieutrzymanie pod okrywą roślinną co najmniej 40% gruntów rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną,
- zastosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne,
- zastosowanie ścieków i osadów ściekowych;

15)Pakiet 9. Strefy buforowe - wszystkie warianty:

- niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
- zastosowanie nawożenia lub środków ochrony roślin.

Powyższe naruszenia wskazano w zmienianym załączniku nr 7 do obowiązującego rozporządzenia przez dookreślenie poziomu sankcji czyli wskazanie, że ich stwierdzenie skutkuje 100 % redukcji stawki płatności rolnośrodowiskowej w odniesieniu do poziomu działki rolnej, której ono dotyczy, a w przypadku dwóch wymogów tzn.: wymogu utrzymania pod okrywą roślinną co najmniej 40% gruntów rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną w ramach Pakietu 8. *Ochrona gleb i wód* oraz wymogu niezastosowania dawki nawozu naturalnego wyższej niż 170 kg N w czystym składniku w danym roku na hektar użytków rolnych w ramach pakietu 1 – w odniesieniu do poziomu wszystkich gruntów objętych tymi pakietami.

Innymi, poza powyższymi zmianami w załączniku nr 7 do obowiązującego rozporządzenia są propozycje zmian związane z doprecyzowaniem lub uchycieniem niektórych wymogów w ramach poszczególnych pakietów. Dotyczą one m. in. uchycenia sankcji za nieotrzymanie minimalnej obsady zwierząt w wariantach 2.3 i

2.4 w związku ze zniesieniem tego wymogu, zróżnicowania poziomu sankcji w związanych z pozostawieniem powierzchni niewykoszonej w danym roku mniejszej lub większej niż wymagana czy doprecyzowaniem kwestii związanych z realizacją wariantu drugiego lub trzeciego pakietu 8 ochrona gleb i wód.

Wśród zmian proponowanych w obrębie wariantów proponuje się doprecyzowanie poziomu sankcji w odniesieniu do wymogu pozostawienia w danym roku określonej powierzchni działki rolnej nieskoszonej. W obowiązujących przepisach, sankcje związane z koszeniem/niewykoszeniem w obrębie pakietu 3, 4 i 5 dotyczą jedynie niewykoszenia lub wykoszenia w nieodpowiednim terminie, wykoszenia całej powierzchni oraz niewłaściwej wysokości i techniki koszenia. Biorąc jednak pod uwagę, iż często podczas kontroli na miejscu stwierdzano, że rolnik, który powinien pozostawić 5-10% działki rolnej nieskoszonej - pozostawił np. 2% lub 15% lub 95%, wydaje się zasadne wprowadzenie proporcjonalnie zróżnicowanego poziomu sankcji w ramach tych wariantów, zgodnie z propozycją zawartą w załączniku nr 7 obowiązującego rozporządzenia.

W § 27 ust. 2a obowiązującego rozporządzenia proponuje się zawrzeć przepis wskazujący, że jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika w ramach wariantu 8.2 i 8.3 odpowiednio zakazu uprawy w plonie głównym rośliny, która była uprawiana w międzyplonie ozimym lub formy jarej takiej rośliny oraz zakazu uprawy w plonie głównym rośliny która była uprawiana w międzyplonie ścierniskowym - płatność rolnośrodowiskowa przyznana za rok poprzedzający rok, w którym zostało stwierdzone to uchybienie, podlegać będzie zwrotowi w części dotyczącej działki rolnej, w stosunku do której stwierdzono takie uchybienie. Jednocześnie proponuje się usunięcie odpowiednich zmniejszeń w tym zakresie z załącznika nr 7 do obowiązującego rozporządzenia. Proponowana zmiana wynika z możliwości deklaracji przez rolnika w kolejnych latach realizacji danego wariantu na różnej powierzchni i różnych działkach rolnych co powoduje nałożenie na rolnika sankcji w wysokości wyższej lub niższej niż płatność jaką rolnik za daną działkę otrzymał.

Zmianą proponowaną w załączniku nr 3 do obowiązującego rozporządzenia dotyczącą wymogów w ramach wariantów trzeciego i czwartego pakietu 2 rolnictwo ekologiczne jest propozycja zniesienia obowiązku utrzymywania minimalnej obsady zwierząt na poziomie 0,3 DJP/ha TUZ. Zmiana ta wychodzi naprzeciw oczekiwaniom

rolników, którzy nie posiadają swoich zwierząt jednak użyczają pod wypas swoje pastwiska lub też przekazują innym rolnikom paszę uzyskaną z posiadanych powierzchni ekologicznych trwałych użytków zielonych. Zmiana ta jest ponadto podyktowana dążeniem do uproszczenia procedury ubiegania się o płatność rolnośrodowiskową.

Zmiana, proponowana w załączniku nr 5 do obowiązującego rozporządzenia, w części dotyczącej *Pakietu 8. Ochrona gleb i wód*, polegająca na podwyższeniu stawki płatności za realizację tego pakietu na gruntach zagrożonych erozją wodną jest konsekwencją wprowadzenia rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013* (Dz. U. Nr 39, poz. 218) przepisu § 14a, który określa, że w przypadku *Pakietu 8. Ochrona gleb i wód* realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie minimalnych norm, płatność rolnośrodowiskowa w części przysługującej za realizację tego pakietu na tych gruntach jest przyznawana do 60 % powierzchni tych gruntów. Zmiana ta jest z kolei konsekwencją zmiany przepisów w zakresie minimalnych norm określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. *w sprawie minimalnych norm* (Dz. U. Nr 46, poz. 306, z późn. zm.). Przepisy te wskazują, że powierzchnię stanowiącą co najmniej 40 % gruntów ornych, położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, pozostawia się pod okrywą roślinną co najmniej od dnia 1 grudnia do dnia 15 lutego.

Propozycja podwyższenia stawki płatności w ramach *Pakietu 8. Ochrona gleb i wód* wynika więc z wprowadzonego ograniczenia co do powierzchni, która w ramach tego pakietu może być objęta płatnością rolnośrodowiskową (maksymalnie 60 % powierzchni gruntów) w związku z wprowadzeniem obowiązku utrzymania w ramach minimalnych norm co najmniej 40% gruntów ornych na obszarach zagrożonych erozją wodną pod okrywą zimową (norma w ramach GAEC).

W związku z powyższym, proponuje się aby podwyższyć stawkę płatności do 100 % rekompensaty, zgodnie z bazową kalkulacją płatności w PROW 2007-2013. Wyższa stawka płatności przysługiwałaby rolnikom za realizację pakietu 8 na terenach

zagrożonych erozją wodną (9% powierzchni kraju) jako rekompensata za ograniczenia dotychczasowych możliwości realizacji tego pakietu oraz jako zachęta do podejmowania na tych obszarach działań prośrodowiskowych. Taka zmiana jest korzystna z punktu widzenia ochrony środowiska oraz ma pozytywny wpływ społeczny, gdyż premiovani są rolnicy, którzy gospodarują w sposób racjonalny na obszarach z zagrożeniami środowiskowymi. Proponowana zmiana jest także zgodna z opinią Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO), którą przedstawiono we wstępnym raporcie pokontrolnym dotyczącym kontroli polskiego programu rolnośrodowiskowego. Zgodnie z opinią ETO, płatność rolnośrodowiskowa powinna być zróżnicowana w zależności od presji środowiskowych występujących na danym obszarze. Dzięki wprowadzeniu proponowanej zmiany, mimo wprowadzonych ograniczeń w zakresie minimalnych norm - możliwe będzie przede wszystkim osiągnięcie założonego celu środowiskowego jakim jest jak największy udział gruntów pod okrywą zimową (1 mln ha i 100 tys. rolników). Zmiana ta została zatwierdzona przez Komitet Monitorujący PROW 2007-2013 i zaakceptowana dnia 3 stycznia 2011 r. przez Komisję Europejską.

Inną zmianą wynikającą z rekomendacji Europejskiego Trybunału Obrachunkowego jest zmiana proponowana w § 43c obowiązującego rozporządzenia, polegająca na zamknięciu od 2011 r. naboru wniosków na *Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone* realizowany poza obszarami Natura 2000 ze względu na przekroczenie określonej na poziomie PROW 2007-2013 wartości docelowej wskaźnika monitorowania. Ze względu na konieczność szczególnej ochrony siedlisk przyrodniczych na obszarach objętych siecią Natura 2000 oraz zapewnienia rekompensaty rolnikom tam gospodarującym, a także możliwość ich finansowania ze środków przeznaczonych na realizację pakietu 5 (odrębny budżet) proponuje się aby nabór dla nowych wniosków na pakiet 3 był jedynie ograniczony do obszarów Natura 2000, a nie całkowicie zamknięty.

Ww. propozycja przepisu ograniczającego nabór dla nowych wniosków, realizuje rekomendację Komisji Europejskiej (Postępowanie nr RD2/2009/08/PL) w zakresie konieczności wskazania na poziomie przepisów krajowych zgodności z art. 39 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Rady nr 1698/2005, który stanowi, iż w odpowiednich przypadkach beneficjenci programu rolnośrodowiskowego mogą być wybierani na

podstawie procedury przetargowej z zastosowaniem kryteriów wydajności gospodarczej i środowiskowej.

Obok ww. propozycji zmian wprowadzanych niniejszym rozporządzeniem, proponuje się także, utrzymanie w 2011 r. możliwość przejścia z programu rolnośrodowiskowego w ramach PROW 2004-2006 po co najmniej trzech latach jego realizacji na program rolnośrodowiskowy w ramach PROW 2007-2013 (zmiana proponowana w § 43b obowiązującego rozporządzenia). Proponowana zmiana wynika z faktu, iż w przypadku pakietów przyrodniczych programu rolnośrodowiskowego jakimi są pakiety 4 i 5 wymagane jest posiadanie dokumentacji przyrodniczej sporządzanej w roku poprzedzającym rok przystąpienia do programu, a dokumentacje takie sporządzane zostały w 2010 r. Ponadto, wielu rolników i przedstawicieli rolników wyraziło chęć przejścia do programu rolnośrodowiskowego 2007-2013 jako programu znacznie bardziej interesującego i korzystniejszego dla rolnika. Ponadto, taka możliwość przejścia istniała w 2008, 2009 i 2010 r. a rok 2011 jest ostatnim rokiem funkcjonowania programu rolnośrodowiskowego w ramach PROW 2004-2006.

Proponuje się aby zasady przejścia były analogiczne jak te obowiązujące w roku 2010, jednakże z uwzględnieniem proponowanych niniejszym rozporządzeniem zmian np. ograniczeniem do obszarów Natura 2000 naboru na pakiet 3. Oznacza to możliwość przejścia z pakietu P01 - utrzymywanie łąk ekstensywnych lub pakietu P02 - utrzymywanie pastwisk ekstensywnych na pakiet 3 realizowany na obszarze Natura 2000 lub pakietu 4 lub 5 (a nie jak dotychczas na pakiet 3, 4 lub 5). Ponadto, rolnik realizujący pakiet K02 strefy buforowe w ramach PROW 2004-2006, zobligowany jest tak jak w roku 2010 do realizacji Pakietu 9. Strefy buforowe w ramach PROW 2007-2013. Zgodnie z proponowanymi przepisami, nie jest także wymagane (analogicznie jak w roku 2010), aby rolnik w ramach zobowiązania rolnośrodowiskowego dodatkowo rozpoczął realizację co najmniej jednego z pakietów, tj. pakiet 4, 5 i 7 jednakże posiada on taką możliwość także na gruntach, które nie były objęte zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach PROW 2004-2006. Zmianą proponowaną w zakresie przejścia z programu rolnośrodowiskowego PROW 2004-2006 na PROW 2007-2013 względem roku 2010 i lat poprzednich jest możliwość dołączenia do nowego zobowiązania rolnośrodowiskowego wariantów *Pakietu 6. Ochrona zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie*. Zgodnie

z proponowanym przepisem, rolnik może realizować pakiet 6 zarówno na gruntach będących pod zobowiązaniem PROW 2004-2006, jak i na tych które nie były nim objęte. Biorąc jednak pod uwagę pozostałe warunki przejścia tzn. wskazanie z jakich pakietów na jakie pakiety istnieje możliwość przejścia oraz że powierzchnia zobowiązania nie może ulec zmniejszeniu należy wskazać, że pakiet 6 nie może być realizowany zamiennie na gruntach objętych programem rolnośrodowiskowym PROW 2004-2006 (np. zamiast pakietu 2), a jedynie ewentualnie dodatkowo na tej samej powierzchni.

Propozycja zmiany nazwy wariantów dotychczas nazwanych „z certyfikatem zgodności” na „dla których zakończono okres przestawiania” wynika z przepisów art. 29 ust.1 rozporządzenia nr 834/2007 oraz art. 68 rozporządzenia nr 889/2008, które obowiązują od stycznia 2009 r. Zmiana ta została zaakceptowana przez Komisję Europejskiej w dniu 3 stycznia 2011 r. W związku z tym, obecnie obowiązujące nazewnictwo wariantów pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne w części „z certyfikatem zgodności” zostało zastąpione „dla których zakończono okres przestawiania” np. wariant 2.1. Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności) otrzyma zgodnie z proponowaną zmianą brzmienie: wariant 2.1. Uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przestawiania) (zmiany proponowane w ramach obowiązującego rozporządzenia w załączniku nr 3 do rozporządzenia w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne, w załączniku nr 4 do rozporządzenia w ust. 1, w załączniku nr 5 do rozporządzenia, w załączniku nr 7 do rozporządzenia i w załączniku nr 8 do rozporządzenia).

Zmiana zaproponowana w § 13 ust. 2a obowiązującego rozporządzenia ma na celu wprowadzenie regulacji zapewniających spójność przepisów krajowych z regulacjami wspólnotowymi. Wobec tego, że zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie nr 1975/2006, do przyznawania płatności rolnośrodowiskowej wykorzystywany jest zintegrowany system zarządzania i kontroli, to w odniesieniu do ustalania obszaru kwalifikującego się do przyznania tej pomocy powinny być stosowane instrumenty przewidziane w tym systemie. Ponadto, na mocy art. 7 tego rozporządzenia do płatności rolnośrodowiskowej ma odpowiednie zastosowanie art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1122/2009, jako przepis, który zastąpił art. 6 ust. 1 nr 796/2004. Przepis ten określa, że na potrzeby systemu odpowiednich płatności odnośnie do każdej działki referencyjnej określa się maksymalny kwalifikowalny

obszar. Z tych względów proponuje się określić, że wysokość płatności rolnośrodowiskowej w danym roku ustala się dla powierzchni nie większej niż maksymalny kwalifikowany obszar (PEG), o którym mowa w art. 6 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia Komisji nr 1122/2009. Oznacza to, że płatność rolnośrodowiskowa przyznawana jest do działek rolnych użytkowanych jako grunty rolne do powierzchni nie większej niż PEG, określony w systemie identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Takie samo rozwiązanie stosowane jest w odniesieniu do płatności bezpośrednich i ONW.

Biorąc pod uwagę, iż dotychczas warianty 4.10 i 5.10 programu rolnośrodowiskowego - mogły być realizowane na gruntach nie będących użytkami rolnymi proponuje się zgodnie z § 5 projektowanego rozporządzenia, aby do gruntów tych nadal przysługiwała płatność rolnośrodowiskowa. Oznacza to, że rolnicy, którzy przed dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia realizowali wariant 4.10 i 5.10 nadal je realizują niezależnie od rodzaju gruntu, natomiast wszyscy rolnicy którzy od dnia 15 marca 2011 r. chcieliby realizować te warianty mogą otrzymać płatność rolnośrodowiskową jedynie do maksymalnego kwalifikowanego obszaru (PEG).

Wprowadzenie tego przepisu nie ogranicza prawa rolnika do odwołań w przypadku różnicy między określoną przez ARiMR powierzchnią ewidencyjno-gospodarczą a tą faktycznie użytkowaną.

Inną zmianą związaną z uspoźnieniem przepisów w zakresie programu rolnośrodowiskowego z przepisami wspólnotowymi i krajowymi, zwłaszcza w kontekście wejścia od 1 stycznia 2011 r. zgodnie z art. 124 pkt 5 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz.Urz. L 30 z 31.1.2009, str. 16—99, z późn. zm.) obszaru B zasady wzajemnej zgodności w zakresie podstawowych wymogów w zakresie zarządzania *Zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin* dotyczących środków ochrony roślin, które stanowią część podstawowych wymagań, o których mowa w § 3 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia rolnośrodowiskowego

jest zmiana proponowana w tabeli I w załączniku nr 2 obowiązującego rozporządzenia. Zgodnie z proponowaną zmianą, uspoźnieniu uległa liczba punktów jaką przypisuje się stwierdzonym naruszeniom w przestrzeganiu przez rolnika wymogów z zakresu stosowania nawozów i środków ochrony roślin z tymi wskazanymi w przepisach w sprawie liczby punktów, jaką przypisuje się stwierdzonej niezgodności, oraz procentowej wielkości zmniejszenia płatności bezpośredniej, płatności cukrowej, płatności do pomidorów lub wsparcia specjalnego.

W związku z potrzebą ujednoczenia przepisów krajowych, proponuje się także wprowadzenie korzystnej dla rolników zmiany w § 28 ust. 2a obowiązującego rozporządzenia, która polega na umożliwieniu rolnikom zmniejszenia powierzchni zobowiązania rolnośrodowiskowego jeżeli to zmniejszenie nie przekracza 3% całkowitej powierzchni objętej zobowiązaniem rolnośrodowiskowym i 2 ha nie tylko w przypadku przeniesienia posiadania tych użytków (jak w obecnie obowiązujących przepisach) ale także w każdym innym tzn. np. w przypadku zaniechania prowadzenia działalności rolniczej na tych działkach rolnych lub ich części. Ponadto, proponowana zmiana uwzględnia margines błędu i różne metodologie pomiaru gruntów objętych zobowiązaniem.

Zmiany proponowane w § 28 ust. 2 pkt 1 lit. a oraz § 31 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia wynikają z tego, że w najbliższym czasie zostanie ogłoszone nowe rozporządzenie Komisji zastępujące rozporządzenie nr 1975/2006.

W projektowanym rozporządzeniu, proponuje się wprowadzenie zmiany polegającej na doprecyzowaniu terminu koszenia i wypasu na trwałych użytkach zielonych w ramach *Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone* i *Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne* (zmiany proponowane w ramach załącznika nr 3 obowiązującego rozporządzenia). Terminy te, zgodnie z obowiązującymi przepisami określone powinny być przez doradcę rolnośrodowiskowego na poziomie planu działalności rolnośrodowiskowej. Propozycja określenia w projektowanym rozporządzeniu ram czasowych dla gospodarowania w ramach tych pakietów na TUZ wynika z pewnej dowolności dotychczasowej interpretacji w zakresie możliwości czasowych wykonywania pokosu lub wypasu zwierząt. Biorąc pod uwagę, iż racjonalna gospodarka na TUZ wskazuje konieczność wykorzystania biomasy w określonym terminie (uzasadnionym przede wszystkim jakością i dostępnością pokarmową plonu), a obecny przepis pozostawiał pewną dowolność - proponuje się określić, że wypas jest dopuszczalny jedynie w

ramach sezonu wegetacyjnego, a terminu pokosu nie może być późniejszy niż 31 lipca.

W związku z określeniem końcowego terminu koszenia w pakiecie 1, proponuje się aby wprowadzić do zadań tego pakietu analogicznie jak w przypadku innych pakietów związanych z kośnym użytkowaniem trwałych użytków zielonych – obowiązek usunięcia lub złożenia w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie. Termin ten może być późniejszy jednak tylko w uzasadnionych przypadkach. Konsekwencją zmian w zakresie zadań w ramach pakietów są zmiany proponowane w załączniku nr 7 obowiązującego rozporządzenia wskazujące poziom sankcji finansowych za naruszenia w zakresie wymogów.

Zmianą wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom rolników, jest zmiana proponowana w § 7 pkt 3 obowiązującego rozporządzenia, dotycząca rozszerzenia okresu, w którym możliwe jest sporządzenie przez eksperta przyrodniczego dokumentacji przyrodniczej stanowiącej szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków na potrzeby realizacji pakietu 4. i 5. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, ww. dokumentacja przyrodnicza jest sporządzana w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego. Zmiana proponowana w projektowanym rozporządzeniu umożliwi dodatkowo sporządzenie tej dokumentacji także w roku, w którym składany jest wniosek o rozpoczęcie realizacji tych pakietów w zakresie pakietów 4. i 5. Zmiana ta również pozwoli na odpowiednią absorpcję środków finansowych przeznaczonych na realizację pakietów przyrodniczych programu rolnośrodowiskowego, w tym zwłaszcza na obszarach objętych siecią Natura 2000.

Z powyższą zmianą związana jest także zmiana proponowana w § 2 ust.2 obowiązującego rozporządzenia przedłużająca termin (zamiast obowiązującego terminu 15 maja) do którego sporządzony powinien zostać plan działalności rolnośrodowiskowej, którego załącznikiem jest dokumentacja przyrodnicza. Proponuje się aby ten termin był tożsamy z tym, w którym rolnik zobowiązany jest złożyć wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej czyli do 9 czerwca. Dzięki tej zmianie, rolnik będzie miał możliwość zadeklarowania w danym roku powierzchni do realizacji niektórych wariantów pakietów przyrodniczych, na podstawie dokumentacji przyrodniczej sporządzonej w roku składania wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej. Należy jednak pamiętać, iż zmiana końcowego

terminu sporządzenia planu działalności rolnośrodowiskowej nie zwalnia rolnika z obowiązku realizowania programu rolnośrodowiskowego od dnia 15 marca.

Kolejną zmianą wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom rolników jest zmiana proponowana w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2 obowiązującego rozporządzenia, polegająca na umożliwieniu zmiany zakresu realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w trakcie jego realizacji także odnośnie do pakietu 6, dotyczącego ochrony zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, taka zmiana polegająca na możliwości jednorazowego zwiększenia w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania powierzchni użytków rolnych, na których zobowiązanie jest realizowane ograniczona jest jedynie do pakietu 4 i 5. Ponadto, możliwe jest jednorazowe dodanie w drugim albo trzecim roku realizacji zobowiązania poszczególnych wariantów pakietu w ramach pakietu 4, 5 i 7. Propozycja zawarta w pkt 1 i 2 ust 1 § 5 rozszerza obie te możliwości zwiększenia powierzchni realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego także na pakiet 6.

Biorąc pod uwagę, iż zmiany możliwe w zakresie pakietu 6 wprowadzone niniejszym rozporządzeniem dotyczyłyby analogicznie jak w przypadku pakietu 4, 5 i 7 – drugiego lub trzeciego roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego nie ma konieczności wprowadzania odrębnych przepisów odnośnie do zobowiązań zaciągniętych od 2009 r. włącznie, gdyż zarówno beneficjenci, którzy rozpoczęli program w 2009 r. jak i 2010 r. będą mogli odpowiednio w roku 2011 oraz 2011 i 2012 skorzystać z proponowanej możliwości. Kolejną zmianą związaną z pakietem 6 jest propozycja umożliwienia rolnikom przechodzącym ze starego programu rolnośrodowiskowego w ramach PROW 2004-2006 na program rolnośrodowiskowy 2007-2013 po minimum 3-ech latach - dołączania do nowego zobowiązania pakietu 6 zarówno na gruntach objętych starym zobowiązaniem jak i na gruntach nie włączonych w stary program rolnośrodowiskowy.

Propozycja powyższych zmian wynika z rosnącego zainteresowania pakietem 6. przy jednoczesnym ciągle niskim poziomem udziału rolników w tym działaniu co zagraża nieosiągnięciu wskaźników monitorowania określonych na poziomie PROW 2007-2013. Ponadto, pakiet ten realizuje priorytety programu rolnośrodowiskowego jakimi są ochrona różnorodności biologicznej i cennych siedlisk przyrodniczych.

Zmiana proponowana w § 9 w ust. 2a dotyczy wprowadzenia przepisu zakazującego zakładania w ramach wariantów 2.9-2.12 nowych ekologicznych upraw drzew i

winorośli na gruntach zmeliorowanych. Uprawy sadownicze, w tym głównie drzewa i winorośl znacznie ingerują w panujące na danym terenie stosunki wodne - ich korzenie penetrują głęboko glebę i stwarzają zagrożenie zniszczenia w szczególności drenarskich systemów melioracyjnych. Podobne rozwiązanie funkcjonowało w przypadku wsparcia dla plantacji trwałych przeznaczonych na cele energetyczne. Zgodnie z brzmieniem § 4 niniejszego rozporządzenia, proponuje się aby ww. zakaz dotyczył jedynie nowych beneficjentów rozpoczynających program rolnośrodowiskowy od 2011 roku oraz tych rolników, którzy realizują już ten program ale nie wnioskowali dotychczas o płatność w ramach zabronionych niniejszym rozporządzeniem upraw na terenach zmeliorowanych. Oznacza to, że zmiana wariantów w ramach pakietu 2 oraz zmiana miejsca uprawy rośliny w ramach tego pakietu (dopuszczone zgodnie z § 5 obowiązującego rozporządzenia) nie są dozwolone jeśli nowe uprawy drzew lub winorośli miałyby zostać założone na gruntach zmeliorowanych. Przestrzeganie tego wymogu proponuje się kontrolować już na poziomie kontroli administracyjnej poprzez wprowadzenie obowiązku dołączania do wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej oświadczenia rolnika.

Ze zmianami w obrębie płatności w zakresie pakietu 2 rolnictwo ekologiczne wiąże się zmiana proponowana w § 5a obowiązującego rozporządzenia. Wskazuje ona, iż jeżeli w trakcie trwania zobowiązania (tzn. po złożeniu wniosku o płatność w danym roku) rolnik zakończy okres przestawiania, to może złożyć korektę do tego wniosku i pomimo pierwotnej deklaracji, przyznana zostanie mu płatność na poziomie niższej stawki tzn. stawki dla odpowiednich wariantów po okresie przestawiania.

Biorąc pod uwagę, iż z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia część decyzji w sprawie przyznania płatności rolnośrodowiskowej za 2010 r. zostanie wydana, konieczne jest w celu równego traktowania beneficjentów aby zgodnie z § 2 projektowanego rozporządzenia, do postępowań w sprawie przyznawania i zwrotu pomocy finansowej w ramach działania, wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stosować przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że proponowane niniejszym rozporządzeniem zmiany zastosowanie mają dla wniosków złożonych od 15 marca 2011 r.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt rozporządzenia znajduje się w Programie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na I półrocze 2011 r.

Ocena skutków regulacji:

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie.

Projektowane rozporządzenie dotyczy rolników, powiatowych oddziałów Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, podmiotów prowadzących działalność w zakresie doradzania odnośnie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania płatności rolnośrodowiskowej, służb ochrony przyrody (regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, dyrektorów parków narodowych), jednostek certyfikujących gospodarstwa ekologiczne, Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, jednostek badawczo – rozwojowych koordynujących lub realizujących zadania w zakresie ochrony zasobów genetycznych, podmiotów prowadzących księgi zwierząt hodowlanych.

2. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Działanie uruchomione zostało w 2008 r. Zapotrzebowanie na środki finansowe na współfinansowanie tego działania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) z budżetu krajowego zostało przewidziane w ustawie budżetowej na rok 2011. Środki na finansowanie realizacji programu rolnośrodowiskowego w całym okresie wdrażania w latach 2007-2013 wynosiły pierwotnie ogółem 2 303 750 000 euro, z czego 80 % środków finansowych (1 843 000 000 euro) przewidzianych na udzielanie wsparcia w ramach działania pt. *Program rolnośrodowiskowy* pochodzi z

Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Dodatkowo, celem wzmocnienia efektów przyrodniczych Programu rolnośrodowiskowego w celu wsparcia priorytetu różnorodność biologiczna, określonego w art. 16a ust. 1 lit. d rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005, w ramach tzw. nowych wyzwań, na podstawie tego przepisu, na realizację *Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000*, przeznaczono od 2009 r. dodatkowe środki z EFRROW w wysokości 10 mln euro z puli przyznanej w ramach Health Check/EERP. Kwota ta stanowi 90% wkładu publicznego. W związku z powyższym środki na finansowanie realizacji programu rolnośrodowiskowego w całym okresie wdrażania w latach 2007-2013 wynoszą łącznie 2 314 861 111 euro.

Ze względu na fakt, iż proponowana zmiana nie zmienia alokacji środków na to działanie, stwierdza się, iż nie ma ona skutków finansowych po stronie budżetu państwa.

3. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało zasadniczego wpływu na rynek pracy. W dalszej perspektywie wejście w życie rozporządzenia może przyczynić się do poprawy stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz walorów przyrodniczych, co jako istotny zasób gospodarczy kraju, może być źródłem przewagi konkurencyjnej społeczności zamieszkującej te obszary.

4. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia wyrówna warunki konkurencji wewnętrznej sektora rolnego oraz będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność polskiego rolnictwa na wspólnym rynku.. Ponadto przepisy rozporządzenia mają na celu wspieranie zrównoważonej działalności rolniczej zgodnej z ochroną środowiska, a nie wspieranie działalności gospodarczej nastawionej głównie na zysk. Płatność rolnośrodowiskowa jest zatem rekompensatą dla rolników za obniżone plony ze względu na prowadzenie przez nich zrównoważonej działalności rolniczej zgodnej z ochroną środowiska.

5. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na rozwój regionalny na obszarach wdrażania pakietów rolnośrodowiskowych, poprzez znaczenie tych działań dla zachowania walorów krajobrazowych obszarów wiejskich oraz promocję rolnictwa przyjaznego dla środowiska.

6. Konsultacje społeczne.

Projektowane rozporządzenie jest oparte na Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, który był szeroko konsultowany z instytucjami i organizacjami społeczno-zawodowymi związanymi z sektorem rolnym tak jak i zmiany wprowadzone w trakcie trwania obecnego okresu programowania.

Projekt rozporządzenia został skonsultowany z organizacjami i instytucjami takimi jak:

- 1) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 3) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 4) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 5) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”;
- 6) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 7) Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 8) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 9) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 10) Krajowa Rada Izb Rolniczych;
- 11) Krajowa Izba Gospodarcza – Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego;
- 12) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich;
- 13) Krajowa Rada Spółdzielcza;
- 14) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
- 15) Związek Zawodowy Rolników „OJCZYŻNA”;
- 16) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP;
- 17) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 18) Rada Gospodarki Żywnościowej;
- 19) Rada Rolnictwa Ekologicznego;

- 20) Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „EKOLAND”;
- 21) Polski Związek Plantatorów Tytoniu;
- 22) Krajowy Związek Plantatorów Tytoniu;
- 23) Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie;
- 24) Okręgowy Związek Plantatorów Tytoniu w Grudziądzu;
- 25) Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach;
- 26) Instytut Warzywnictwa w Skierniewicach;
- 27) CDR Brwinów;
- 28) Instytut Zootechniki – PIB;
- 29) Business Centre Club;
- 30) Forum Związków Zawodowych;
- 31) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN;
- 32) Konfederacja Pracodawców Polskich;
- 33) Związek Rzemiosła Polskiego;

W toku konsultacji społecznych projektowanego rozporządzenia zainteresowanie projektem wykazały Instytut Zootechniki-PIB, CDR Brwinów, Podlaska Izba Gospodarcza oraz Dolnośląska Izba Rolnicza. Ponadto, Krajowa Izba Gospodarcza i Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych przekazały informację, iż nie zgłaszają uwag do przekazanego projektu rozporządzenia.

Głównym wnioskiem zgłaszanym w ramach konsultacji społecznych był niepokój związany z planowanym zamknięciem od 2011 r. naboru wniosków na pakiet 1 i 3. Uwagę tę zgłosiła Podlaska Izba Gospodarcza, Dolnośląska Izba Rolnicza oraz CDR Brwinów. Ponadto, dwie ostatnie organizacje zgłosiły uwagę braku zasadności co do proponowanego ograniczenia terminu koszenia w pakiecie 1 i 2 do dnia 31 lipca oraz wskazały również konieczność określenia terminów wykonywania dokumentacji oraz przekazywania do Agencji opinii o zgodnej z faktyczną kwalifikacji siedlisk przyrodniczych dla pakietu 4 i 5 w kontekście propozycji umożliwienia sporządzenia dokumentacji przyrodniczej także w roku składania wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej. CDR Brwinów oprócz powyższych uwag, a także uwag o charakterze technicznym zgłosił uwagę dotyczącą wprowadzenia od 2010 r.

powiązania niektórych wymogów pakietów z wymogami w ramach zasady wzajemnej zgodności – sankcjonowanymi na poziomie 100% płatności.

Uwagi w zakresie odejścia od propozycji związanej z planowanym zamknięciem od 2011 r. naboru wniosków na pakiet 1 i 3 częściowo uwzględniono. Proponuje się utrzymać w dotychczasowym zakresie nabór na pakiet 1, jednakże odnośnie do pakietu 3 przedstawiono propozycję ograniczającą nabór na ten pakiet do obszarów Natura 2000. Oznacza to, że od 2011 r. włącznie pakiet ten mógłby być realizowany przez nowych rolników jedynie na obszarach objętych siecią Natura 2000.

Uwagę o braku konieczności wprowadzenia zaproponowanego ograniczenia terminu koszenia w pakiecie 1 i 2 do dnia 31 lipca odrzucono. Przepisy w zakresie minimalnych norm określające końcowy termin koszenia trwałych użytków zielonych na dzień 31 lipca nie dotyczą beneficjentów programu rolnośrodowiskowego gdyż tu zastosowanie mają odrębne przepisy. Jednakże na podstawie obowiązujących przepisów wskazanych dla programu rolnośrodowiskowego dla pakietu 1 i 2 ostateczny termin koszenia wskazany powinien zostać w planie działalności rolnośrodowiskowej. Biorąc jednak pod uwagę doświadczenia w tym zakresie z wdrażania programu kiedy plany nie zawierały tego terminu lub też zawierały termin nieuzasadniony ani ze względów przyrodniczych ani agrotechnicznych zaproponowano w niniejszym rozporządzeniu aby dzień 31 lipca był ostatnim dniem kiedy wykonany być musi pierwszy pokos. W przypadku jednoczesnej realizacji na danej powierzchni wariantów 2.3 lub 2.4 wraz z wariantami pakietów 4 i 5 – obowiązującym terminem koszenia jest ten wskazany dla pakietów przyrodniczych.

Uwagę dotyczącą wprowadzenia w terminie późniejszym powiązania niektórych wymogów pakietów z wymogami w ramach zasady wzajemnej zgodności – sankcjonowanymi na poziomie 100% płatności uwzględniono.

Uwagę dotyczącą możliwości wykonywania dokumentacji przyrodniczych w roku składania wniosków w kontekście wydawania opinii przez Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska uwzględniono poprzez zniesienie obowiązku dołączania takich opinii do wniosku.

Instytut Zootechniki-PIB zgłosił szereg uwag w zakresie zmian w funkcjonowaniu pakietu 7. Przekazane uwagi dotyczyły przede wszystkim konieczności określenia jako siły wyższej (w przypadku której nie będzie wymagany zwrot pobranych płatności ani nie będzie naliczana sankcja za przedeklarowanie zwierząt) – usunięcie zwierzęcia z programu ochrony zasobów genetycznych i śmierć zwierzęcia z

przyczyn niezależnych od rolnika. IZ-PIB wnioskował także o dopuszczenie możliwości zamiany zwierząt w trakcie trwania programu.

Powyższe zmiany zostały uzgodnione a następnie uwzględnione w zmienionym projekcie rozporządzenia. Ponadto, wprowadzono zmiany zaproponowane odnośnie do wymaganych rodzajów dokumentów koniecznych dla prawidłowego funkcjonowania i wdrażania tego pakietu (załączniki do wniosków).

Nie uwzględniono uwagi o konieczności ze względu na małą liczebność stad zastosowania odrębnego systemu sankcji za przedeklarowanie zwierząt w odniesieniu do koni. Biorąc pod uwagę proponowane niniejszym rozporządzeniem przepisy umożliwiające zamianę zwierząt lub ich wycofanie z programu brak jest zasadności wprowadzania odrębnego systemu redukcji.

Opracowano w Departamencie
Płatności Bezpośrednich

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

Akceptował: